رنګونه

چې په ګلونو کې رنګونه کـــــــرم
تا ته خالونه ، امیلونه کـــــرم
ستا انتقام له رقیب اخلم اشنـــــا
ورته هر ګام لاندې اورونه کـــــرم
هر ما زیګر ځمه راځمه ورتـــــه
په ګودرونو مې ګامونه کـــــرم
چې هر ځل راشم ورته کله اشنـــا
ستا سو کوڅه کې ګریوانونه کـــرم
پام کوه تږې درنه نشي اوښکـــو
بیا په لیمو کې حسرتونه کـــــرم
که مې دا خوار نصیب بدل نه کـــړمه
ځانته به هر وختې غمونه کـــــرم
مه تږوله خیاله لمن د غـــــــزل
پکې د مینې تصویرونه کـــــرم
د ملت مور وایي په غیږ کې به ځـــو؟
بچیو! دا ستاسو دیر قبرونه کـــرم
مرګیه تم شه د زړه سواند په زړه کــې
یو څو نیمګړي ارمانونه کـــــرم

زیږی مازیګر

ستا دي قسم وي په زیږي مازیګـــــر
چې له ما مه پټوه مخ په ګـــــودر
تا ته مې جوړ کړ د ګلاب پړپانـــــو
انځور په او ښکو د خپل زړه د پرهـــــر
زه يې ګلنه ښخ شوم پل وطن کـــــي
ستا مبارک شه د خپل کلي اختـــــر
جوړ به ما ښام شي ستا د تورو څڼـــــو
که دي سالو لیرې یو وار شي له ســـــر
دا ستا ښکلا زما زاري به یـــــو وخت
دواړه شي تیر لکه یو ستړی نظـــــر
له ښپتنو راته ګیلې کړي اتـــــک
چې (اباسین) ته شم ور تیر له خیـــــبر
ژبه يې نه زده د وزمو او نغمـــــو
نه مني (دوی) مینه، ښایست او هنـــــر
ربه! له موږ چې ستا پرزو پټـــــوي
اوس راته هغه دی ولاړ په ممبـــــر
که د تیا رواستازي لاړ شي ترینـــــه
زموږ جونګړو ته به راشي سهـــــر
د انګو احسان دي مه کړه په مـــــا
زه يې چې ګوډم پلوشو کې دلبـــــر
بیا به يې ستر ګو باندې ونه ګـــــوري
زړه سواند دی لاړه له کوڅې مـــــرور

اتک ـ پښتونخوا

کچکول

راته وایي چې مې سر باندې سور شال وړم
دا خو زیری اشنا تا ته د وصـــال وړم
د وربل گل دی چې مړاوی چیری نه شــي
ور ته اوبنکې په لیمو کې هر مهـــال وړم
کا زه گوري د پښتون هسکې شملې تــه
د مغل پښې به توره د خوشـــال وړم
دا د مینې کوڅې ځنگه شولې شـــا ړې
بی دید نه ترې خالي کچکول د سوال وړم
چیرته لیرې ستا له ځنو نه گـــر دونه
د زړگي د اوسیلو په شـــمال وړم
ته پرې نوم د ثواب کیږدې شیخه ویې ځبنې
زه به ویره خو په زړه کې د وبـــال وړم
چې شین خال دی لکه ستوری و ځلیږي
له تندي نه ځکه ستا د زلفو تـــال وړم
چې په قبر دې زړه سوانده راز رغون شي
دا غاټول د کلي پیغلو ته هر کـــال وړم

ډېوه مړه شوه

ما تیاره وته کړه بله ډیوه مړه شوه

راته دغسې څوځله ډیوه مړه شوه

پتنګ راغی اوس کوي مانه پوښتنه

په جونګړه کې مو کله ډیوه مړه شوه

چې سیلۍ په مخ څپېړه ورته ورکړه

له محفل نه چې وتله ډیوه مړه شوه

ېایا د اوښکو یو څو څاڅکي مې پرې توی شول

چې لیکله ما غزله ډیوه مړه شوه

له شهیدو ارمانو مې تپوس وکړئ

دا زما د ژوندنو ځله ډیوه مړه شوه

چې څپه پرې ستا د زلفو د تال راغله

په سلګو، سلګوکې هله ډیوه مړه شوه

اوسیلي د زړه سواند مه ګرموئ خلکو

ځنکدن یې شو بخیله ډیوه مړه شوه

زوړ

یمه پښتون په ما یې زور نه رسي
ما ته ګوزار د رقیب نور نه رسي
نه مې شرنګیږي زولنې پښو کې
غوږ ته مې ستا د بنګړو شور نه رسي
سبا یې ګوره چې سیزي دې کنه
نن مې لمبې در ته د اور نه رسي
قاتل مې لاس را ته په خولې ایښی دی
چې اوسیلې مې ستا تر کور نه رسي
دا ستا د مینې جنازې ته ښکاري
زړګیه ستا د سترګو تور نه رسي
اوښکې مې وچې کړې په خپلې شملې
ور ته مې لاس د خوږې مور نه رسي
چې یې قدم په قدم غلې واړوي
منزل ته څوک په هغه لور نه رسي
د ګل وږمې تیر و اغزو کړې تالا
زړه سوانده ستا تر کلي کور نه رسي

امیل

شوې مې له تانه مرورې اوښکې
امیل دې نه کړي مرغلرې اوښکې
راته مې مینځي پرهرونه د زړه
نورې مې نه وایي سندرې اوښکې
داچې اوس غواړي دهرګل نه خولګې
داستا ښکلامې کړي سوالګرې اوښکې
ځاله یې ړنګ بچي یې نه وه پکې
وربانديې توې کړلې کوترې اوښکې
مونږه یې مات کړدعمرونو غرور
تویوي ځکه سرې لښکرې اوښکې
هومره نصیبه اوس بد مرغه شولې
خومره چې وې مې بختورې اوښکې
زخمي، زخمي شوې پراغزو پریوتې
زړه سوانده چا دې کړې اوترې اوښکې

دکوڅې ول

چې تنکی، سنکلی ډنډ ریې ورته بڼ کې سیلۍ مات کـــړي

ګل په خاوروکې راپریوزي خپل تندی پرې غوټۍ مات کړي

خدای دې تورې، توري څڼې ما بنام لېرې کړه له مخ نـــــه

چې داستا خو یوځل ستر ددې بنکلي خولګۍ مات کـــړي

دغمونو په ګوزار مې هسې زړه تپې، تپې شــــــــــــي

لکه راشي تیره غشي او وزر دمرغۍ مات کــــــــړي

ای په خپل حسن مغرورې او سیلي مې د رپســــــــې دي

ګوندې وي چې دې غرور ددې ښایست او ځوانۍ مات کړي

دسپرلي ګلان دې ځکه په وربل کې زړه سواند نـــــه زدي

زړه یې ریږدي چیرې نه چې دې هر ول دکوڅۍ مات کــړي

دا روانښاد محترم عبدالحکیم (مهر) په یاد :

ګردونه

کله چې لوړ مازیګـــر
دغرو په هسکو څوکو
ښکلوي لمر په شونډو
پاس دوماڼو څانګې
دیوې شیبې له پــاره
راشه زما قبرتـــــه

یو دمزلونو ستـــړی
یوه بې کوره پردیس
زما دقبر په بـــــام
ایښې دګلو غنـــچې
په دې ګلونو بانــدې
پرتې داوښکو پرخې

زما د وران شوي قبـر
په څرې پېړې شناختې
یو زړه سواند لاروي
یوله څېل ژوند مرور
دځپل زړه په وینـو
راته لیکلي داســـی

"قبر سوری کړه حال مې ګوره
په څارو ستړګومې پریوتل ګردونه"

دام

لوند په اوښکو مې داستا د زلفو دام شــو
چې داستا څيرې ګريوان ته زما پام شــو
پانې، پانې به يې څيرې وړي بادونــــه
په چمن کې نور د ګل عمر تمام شــو
غوټۍ تا ته چې د رته اغزو زخمي کـــړ
وينې، وينې د بورا هر يو اندام شــو
د پاولو او د ښکرو شور دې کړه پورتــــه
هير د مينې د کوترو نه ستا بام شــو
تا چې څمڅې راخورې په اننګو کـــړې
د سهار نه يې رته جوړ سکڼى ماښام شــو
چې غاټول له پر خو ډک کړ، له نرګس نــــه
خړ و خاورو کې نسکور د غه ډک جام شو
د پښو تڼاکو ښکل مې کړ څـــوارې
چې نظر يې کله لار کې ستا په ګام شــو
زماني يې چې د ننګ سندرې ويلـــې
څنګه سور په خپلو وينو د غه قام شــو

روغ صورت ترپا چاهی شوور ته غوره
چې زما د زړه په ځیریې زړه نا رام شو
چې سنا یست او مینه دواړه گناه بولي
د سپیځلو او سپین زړو دا امام شو
په ګلانو به اغزي کوي ګواښونه
چې مالي د هر یوبڼ څه وخت غلام شو
چې دلمر وړانګې پریوتې پر ګلو
شبنم لاړه ترینه هیر وروستی کلام شو
چې جمال او کمال دواړه یکې نغښتي
تور تمونوته څراغ ځکه اسلام شو
دو مره سنه دی دا رنځور زړه مې یوازې
ربه! تاته په سجده او په قیام شو
زړه مې نه کیږي چې بیل شمه له تانه
دګور شپې دي اشنا سختې خونا کام شو
څوورو، وړوسلګو په خوب ویده کړ
د زړه سواند د ژوندا و مینې دا انجام شو

جلال اباد - روغتون

لیري، لیري له کورونو

مسافر رو خوی ندو ورونو

د ر په زړه چې خپل وطن شي

د ر په یاد چې خپل چمن شي

څه تیریږي مو په زړونو؟

❁❁❁

لیري، لیري له کورونو

مسافر رو خوی ندو ورونو

هلته دلته سرګردانه

ستړي، ستړي او ستومانه

تاسو کړلی وحشتونو

❁❁❁

لیري، لیري له کورونو

مسافر رو خویندو ورونو

څو به سوزي خوږ وطن مو؟

د ملت زخمي بدن مو؟

د بیر دیو په اورونو

ښکلا او مسکا

خوښي نشته دی زړګیه نوره تاکـــې
چې غمو دربانديې جوړې کړې تناکې
تاداوښکو مرغلرې هسې توی کـړې
په دې خړو سپیرو خاورو په ژړا کـــې
ددې نیموشپو غزلو ته رنځور کـــړې
داګناه زړګیه ټوله ده په ما کـــې
د ژوندون په دې وروستیوترخو شیبوکې
رانه مه ځه دلته کینه زما خوا کـــې
دا زما دسترګو اوښکې ښکاره کیـــږي
نن په سترګو د(ښکلا) اود(مسکا) کــې
اوس یې وایم ځنکدن کې درته ژونده!
خوند دې نه وه په ژړا اوپه خندا کــې
مخه ښه راسره وکړه خوږه یــــاره
ترینه ځمه زړه مې تنګ شودې دنیا کې
دزخمو زګیروبومې پرېښودې خوب تـه
داسې کیږي د دوه زړونو ملګرتیا کـــې
د زړه سواند د رنځور زړه مینې لیدلـې
چې یې وینې تا په اوښکو کړلې پاکــې.

ننګرهار – روغتون

یادونه (ښکلا اوموسکا) زما ځلور کلنۍ لور ګانې

شمال

لکه ګل نه چې وږمې کله شمال وړي
تخیل مې داسې ستا د زلفو تال وړي

چې پیغور یې پښتنو ته یاتې نه شي
تېره توره د مغل پسې خوشال وړي

ګوندې جوړه به بیا لویه پښتونخوا کړي
هر پښتون ته زما زړه څولې د سوال وړي

دا تېرې مینه مې څنګه ترې وساتم
هرې خوا ته راپسې د څنو جال وړي

دومره پوه یم یې دې خپل رنځور زړګې مې
تور لحد ته به ارمان ستا د وصال وړي

چې پرون یې رانه مخ پرې پټولو
نن مې قبر ته نو ځله هغه شال وړي

دایې اېسې د زړه سواند د زړه له وینو
چې اشنا یې په تندي باندې سور خال وړي

د ډېدن ګلونه

نور د ډيدن ګلونه ورژيــــــدل

چې د چمن ګلونه ورژيــــــدل

د څوورو، ورو سلګونه وروستــــــه

په څنګدن ګلونه ورژيــــــدل

دا ستا د تورو، تورو شو ښکــــــه

ټول ماخوستن ګلونه ورژيــــــدل

څومره بې وخته ای ترخو وختونو!

زما د تن ګلـــونه ورژيــــــدل

چې ايښودل به ښا پيرو زلفو کــــــې

د دې وطن ګلونه ورژيــــــدل

بوله ښيرې به وي زمونږ د ګلــــو

که د دښمن ګلونه ورژيــــــدل

زړه سوانده ما خو وه تازه پرې ايښــــې

ستا په کفن ګلونه ورژيــــــدل

ساده زړه

په زړه یوه په خولې دې بله اشنـــــا

غولوې مینه زما ځله اشنـــــا

دا ساده زړه مې د ښو په غشـــو

راته ماښام او سهار وله اشنـــــا

د ځنکدن خولې مې راغلې په مـــخ

ته به تپوس ته راځې کلــه اشنـــــا

په تورو خاورو کې به پټ شم درنـــه

چې بیا مې ونه ګورې کله اشنـــــا

ته مې په زړه راوریدلی خدایـــزو

چې مې لیکله دا غزله اشنـــــا

چې نوم یې وي بخپله نه وي زړه سواند

بیا ورته رانه شي ته هله اشنـــــا

بیا یو خواخوږي شتمن
دخپلو شتو نه یوڅـــه
کړل دخوارانو په نـوم
په دې خـــیرات او ذکات
داسې یو څوك شو راپیښ
چې وه ساحر او ماهـــــر
ده به ویله مونږ تـــــه
له شتو نه لیرې ګرځـــې
دغریب حق ونه خورئ
دنیا فاني ده خلکـــــو
دغه ساحر اوماهــــــر
شو ورنږدې شتمن تـه
پټ یې څه وویل ورته
شتمن خیرات اوذکات
چې وه دخوارو برخه
ورکړله دواړه ده تـــه
خواران شول پاتې وږي
ولاړ وو وچې شونډې
وه ګیله من په زړه کــې
له خپلې خوارې برخې
له بې عمل واعظ نـــه
هم له خواخوږی شتمن
سبا ته بیا دې کوډګر
مونږته ویلې داســـې
په مکرجنې ژبـــــې
دنیا فاني ده خلکـــــو
له شتو نه لیرې ګرځـــې
دغریب حق ونه خورئ

ننګ

داغزو ارمان پوره شو، ګل دګل په وښو رنګ شو
ددې سرو او تورو وریځو په باران موګلی رنګ شو
چې رڼا ته ددې شمعې، قاتلان د مینې ناست دي
پدې خپلو سوزېدلو پښېمانه اوس پتنګ شو
دخیبر کاڼو غوږ ایښی دسندرو ماخوستن دی
د رخانې وښبه ده ناسته د ادم د رباب ترنګ شو
چې په تاج دشاهجهان یې مات کچکول چېرې ورنکړ
دا په کومې خوږې مینې دومره مست دغه ملنګ شو
بې منته یکې پریوځم بې منته ترینه پاڅم
خپل شلېدلی کټ مې غوره دپردو له هر پالنګ شو
دړنا نه ورته زړه کې چې تیارې دې ډېرې ګرانې
دغه لوی جهان په موږه دهمدوی دلاسه تنګ شو
دومره ښه دي چې احساس مې د سړو له سودا کړو
دغمو په غېږ کې پټ دی دخېرونه یې په څنګ شو
ځینو، ځینو یې بدل کې زموږ ټول چمن تالاکړ
دخپل ځان له پاره څوک چې پرغلیم موپه غور ځنګ شو
په دې (سوبه) موخپه دې چې موسور ښامار ټوټې کړ
راته ځکه دا بدنیتې څوک اورنګ او څوک پرنګ شو
دا په دروغو بزرګان به خدای ته څه وایي محشر کې
دې شهید، غازي وطن کې د دوی څه پاندې داجنګ شو
هرمغل به له هیبته دې هیواد نه شي په تېښته
که یوځلې چېرته پورته دخوشال د تورې شرنګ شو
خپلې خاورې ته دهغو سترګې خړې دي زړه سوانده
ځان پالنې کې ترې هیرچې دپلرو، نیکونو ننګ شو

دعبدالقادرخان خټک دشعر به اقتفا دمشاعرې په لړکې:

لټون

چاپه وینو غسل راکړې مې ځان شو ګلګون هسې
مینې! مینه مې کوله ځکه شومه زبون هسې
لکه ګل او بلبل دواړه چې خزان سره جلا کړي
زه او ته هم سره بیل کړو، دې پردو او بیلتون هسې
یکې ژوند او ارمان سوزي، ټول وطن لمبه، لمبه شو
خوبې پتو دلته راوړ غملړلی بدلون هسې
له دې دښتو تپوس وکړئ چې بیګاه خنکه تورتم کې
په ژړا له کیږدی لاړه لیلاهسې مجنون هسې
یکې سبه دې د زور ګیرود ستم بیړی شوه ډوبه
له سرو وینو اوله اوښکو دلته جوړشو جیحون هسې
د خوزوشاتو په نوم دی دترخوزهروجام راکړ
ستا په خیر رقیبه! نکړې ا شنائی کې پښتون هسې
دغازي، غازي ماحول هدیروته خړ، خړ ګوري
دسپیڅلو ارمانونو قاتلان کړي ژوندون هسې
پرون خواکې دیارناست وم ن یې ټ ته ژړا کړم
د وختو اوښتون ګوره چې نن هسې پرون هسې
څه ښایسته تنکې ګلان یې داغزوله پاره لوکړل
ګل دښتنو زمو ږ زړنې کې راته وکړ للون هسې
دترخو، ترخوحالاتوعکاسي ده خپه نه شې
دغمونو په بهیرکې دغزل وي مضمون هسې
ژوبل خیال مې پسې ګرځي لټوي وږمې دزلفو
راپه غاړه شو زړه سوانده دپردیسو لټون هسې

غورځنګونه

بر شوي د برخو بارانونه دي
کوزې پرېمنځلې تور مخونه دي

جوړ کړل امیلونه د پارس پېغلو
غلو له بدخشان وړي لالونه دي

ځي مو له پنجشیره زمرود ورته
ښکلي پرې د نورو مالتونه دي

اچول تالونه جینکو پکې
چا یه اور سیزلی چنارونه دي

پېرته کړ ځوو قضا لمونځونه پرې
مونږ په اوښکو کړي اودسونه دي

سره دي د کلیانو اننګي چې پرې
دا زمونږ د سرو وینو رنګونه دي

څنګه شول توتې، توتې زور ګیر پکې
دلته خونګونه، غورځنګونه دي

څومره غیرتي مو دي غازي وطن
ډک له حماسویې پرهرونه دي

سره بلاور تلله مونږ ستنه کړله
خله یې پېرزو په مونږ مرګونه دي

ارلۀ خدایزو په هغه واکمن بد ښکاري
هیرچې د پښتو ترې ارمانونه دي

ګرځم لټومه د زړه سواند قبر
ما ورته راوړې څو ګلونه دي

ARIC
B
3.532
SHI
9276

د دانش خپرندویې ټولنې، ادبي او تاریخي آث

د افغانستان لنډ تاریخ	عبدالحی حبیبی - ژباړه - محمد داود وفا
د افغانستان سقوط	عبدالصمد غوث - ژباړه - ډاکټر شهرزمان طایزی
احمد شاه بابا افغان	غلام محمد غبار - ژباړه - امین الله دریځ
سرې لښکرې په افغانستان کې	ب گروموف - ژباړن - داود جنبش
د خپلواکۍ لمر څرک	امان الله هوتك
د احمد شاه بابا دیوان	ترتیب مومن موحد
د الفت مرغلرې	د گل پاچا الفت شعري کلیات د شهرت ننگیال په زیار
د الفت نثري کلیات	د محمد اسمعیل یون په زیار
چنار خبرې کوي	د پیر محمد کاروان شعري غونډ
له ماښامه تر ماښامه	د پیر محمد کاروان شعري غونډ
د طاووس ښکه	د مصطفی سالك شعري غونډ
ځانگې ځانگې ارغوان	د نورالحبیب نثار شعري غونډ
سپوږمۍ په خنگل زار کې	پروین فیض زاده ملال
د شگې گل	سید کمال د ننگرهار ولسي شاعر شعرونه
قلم او قیام	د لغمان ولسي شاعر عبدالرحمن علینگاري شعرونه
بر گودر	د ننگرهار ولسي شاعر توکل شعرونه
منگولې	د لغمان ولسي شاعر سید باووجان شعرونه
سندریزې کیسې	د لغمان ولسي شاعر شیخ احمد خان شعرونه
نمجنې سترگې	د لغمان ولسي شاعر بسم الله گلکاریوال شعرونه
دیگونه او شعرونه	طنز شعرونه - کاتب پاڅون
دولتي موټر	طنز داستانونه - کاتب پاڅون
پندونه او خوندونه	واړه طنزونه - کاتب پاڅون
د ښنجاره هتۍ	واړه طنزونه- کاتب پاڅون
سرې خنگه ښخه شوه	طنزونه - کاتب پاڅون
دوه مخي کسان	طنز - میرزاعلم حمیدی
ورې خنگه لیوه شوه	طنز - میرزا علم حمیدی

د لیکوال نور چاپې آثار

* "لېونۍ" (د لنډو کیسو مجموعه).
* "سپینه ډوډۍ" (د ماشومانو له پاره له انګریزی نه د لنډو کیسو ژباړه).
* "ننواتې" (د غزلو لومړۍ مجموعه).
* "ارمانونه" (د غزلو دوهمه مجموعه).
* "مرور مابښام" (د غزلو دریمه مجموعه).
* "د ماشوم غږ" د شعر په ژبه (درسی مرستندوی کتاب).
* "دګلانو سړی" (د ماشونو له پاره له انګریزی نه د لنډو کیسو ژباړه).
* "شعرونه شوګیرونه" (د شعرونو پنځمه مجموعه).
* "ټناکې" (د شعرونو همدا مجموعه).

چاپ ته تیار

* "اوسیلي" (د شعرونو اوومه مجموعه).
* "سپینه کوتره" (د ماشومانو له پاره کیسې).

د چاپ ځای : دانش کتاب پلورنځی، قصه خوانی، پېښور.

PROPERTY OF ARIC Established 1989

د زړه ويني

د خپل زړه یه وینو سره دغه غاټول دي
شاو خوا ترینه زخمي ګلان راټول دي

هر یو غږیږي دي غلیم ته د مرګ زیری
دا غږونه د غزا د کوم یو ډول دي

دومره ويني دې وطن کې دي توي شوي
چې وتلي هم له شمیرا و هم له تول دي

دا خیلونه خو پردیو یکی جوړ کړي
عمري وايه پښتانه د يو کهول دي

څه بې قدره دي پترتي شاهو کوڅو کې
داتوتې خو د زړه سواند د مات کچکول دي

نیمه شپه

له رقیب او لــه بیلتـــون انتقـــام واخلـــم

چې په لاس کې ستا د زلفـــو زه دام واخلـــم

زه پری شیخـــه د خپل زړه زخمونه مینځـــم

غوسه مه کـــړه د ساقي نه چې جـــام واخلـــم

یو رنګین غـــوندې خوب ګـــورم نیمـه شپـه کـــې

په زاری د رنه خـــولګـــی پـاس په بام واخـــلـم

بخـــومـه پـرې د ستـــورو میـــــن زړونه

چې امیل دې زه په ګـــوتو مـــاښـــام واخلـــم

د تومت کانې تندی د زړه ســـوانـد مـات کـــړي

چې دا ستـــا د کـــوڅې خواته یو ګام واخـــلـم

امیلونه

ګل که په اغزو کې سترګې پټې کړې
ما هم په غمو کې سترګې پټې کړې
زه او خوب خو ډیر یو له یو بل لیرې
هسې مې بڼو کې سترګې پټې کړې
نورو امیلونه کړل له ستورو جوړ
مونږ ته تورتمو کې سترګې پټې کړې
شمعه تر سهاره پورې بله شوه
اخرې په سلګو کې سترګې پټې کړې
دغه ده د غم او د ستم نښه
اوښکو په لمبو کې سترګې پټې کړې
ډیر و د غاټول غونډې ګلونو مو
دښتو او میرو کې سترګې پټې کړې
وکړې ده ډیره د زړه سوانده مینه
نن یې په دردو کې سترګې پټې کړې

کونډه شوې پیغله

کونډه شوې پیغله ناسته ده ابۍ ته
خواره ژاړي د ابۍ هرې سلګۍ ته
خوب کې ګوري چې همدې پسې يې راوړي
شي خوشاله پټه زړه کې دې ډولۍ ته
خپل بې وسه ژوند يې سترګو ته ودرېږي
اوښکې توی کړي مړاوي ګل مړاوې غوټۍ ته
که هر څو کړي د خيالونو دنيا جوړه
د غربۍ موسکا رانه غله خولګۍ ته
تور کالي يې د غمونو دي اغوستي
خدايږو ورته په ښايست کې ده سپوږمۍ ته
پيوندونه يې ټيکري ته دومره ايښي
لکه ايښي چې زړه سوانده خپلې پګړۍ ته

تصویر

د مرګي سیوري زما د ژوند تصویر دی
یو تصویر مې بل تصویر ته ځکه ځیر دی

دا د مینې قاتلان به مو په دار شي
دا زما د نیمو شپو د خوب تعبیر دی

د زړه غوښې مې په اور ځانته وریتې کړې
راته وایي دغه کار ټول د تقدیر دی

چا ته غم چا ته خوښي راوړي ځولۍ کې
د وختونو د پیریو دغه بهیر دی

یو بدن یې چې په دوه برخو بیل کړی
لا پر زړه باندې مو پروت هغه ځنځیر دی

چا چې نه پرېښوده لوبو کې هیڅکله
هغه اوس ددغو ټولو لوبو میر دی

هر یو کلی ددې وران تالا وطن مې
ماته ښکلی , ما ته ګران له ټول کشمیر دی

چې سپوږمۍ مې چیټرې مخ لیدلی نه و
هلته دلته د هغو ژړا او ویر دی

د پردو (تطمیع) له خپلو نه هیر کړی
دا زمونږ یتیم ملت څنګه زهیر دی

غواړي نرم کړي په اوښکو کاڼي زړونه
څومره خام زړه سوانده ستا دغه تدبیر دی

غـــــرونه

هــــــر سهــــــر بـــــه راختلمه په غــــرونو

مـــــازيگـــــر بـــه پـــريـــوتلمه په غرونو

جـــــوړول بـــــه مـــــی لــــه ستورو امیلونه

پــاس چـــی کــلــه اوسیــدلــمــه پــه غـــرونو

پـــه پېښو بـــه مـــــی پښې وی د تـــنهاکـــــو

تـــا پســــی به ګـــــرګیدلمـه په غـــــرونو

شـــین منګــــی به دی چیــــنی ته په ســـر راوړ

ستا ښایست بـــــه پخســــولمــه په غـــــرونو

د لــــــونګـــو پـــر ګـلــونـــو به ویده شوم

چی خــــــوبونو به زه وړلمــه په غــــــرونو

ستا ارمـــــان می غـــزونی کـــړی په زړه کی

چی غــــانهولو لــــوبولمه په غـــــــرونو

چـــی د بــــام ســـرته به پورته شوی ته کله

تـــا بـــــه ډیــــر ګـــلــی لیدلمه په غــــرونو

مــــړاوو ګـــلـــو تـــــه مــــی اوښکی شولی پرخی

خپل نصـــیب مـــی ګورولـــمه پـــه غـــرونو

د زړه سواند په زړه بــــه ګــه تـــریدل خدایزده

مـــینی تـــا چــــی ګــرځولمه په غـــرونو

شناخته

زما د ړنګ شوي او هېر شوي قبر

په شناخته ناسته

تر يو مدلی مرغی

غږوي سانده وير

بولي د غم سندري

☺☺☺

زما د ړنګ شوي او هېر شوي قبر

په شناخته ناسته

تر يو مدلی مرغی

په دې سوو ساندو

د وير ماتم په نغمو

يادوي ماته

د ژوندد او مینې کیسې

زما د زړه شوي او هیر شوي قبر

په شنا ختناسته

تر یدلی مرغی

کوي زمونږ د کلي

ماته د غم خبری

واوره زما د زړګي

دغی مرغی تکاري

مه غوړوه دامونه

یو وخت به راوړي راته

دا تر یدلی مرغی

دخویدې دك خبرونه

تلوار

بوی دوژمو دا ستا له هار پورته شو
چې او سیلی می له پرهار پورته شو
پرمخ یی پریوتی دلمر وړانگی
شبنم د گلو, نه سهار پورته شو
د گناهگار ناصح یی نه منله
په دی گناه منصور په دار پورته شو
چا د لونگو درمند وسو په اور
لوگی زمونږ له کلي ښار پورته شو
یو سور او تور مار د مرغیو ځالی ته
څومره په بد نیت په چینار پورته شو
تویوي اوښکی به د کومی غوټی
د گل قاتل بیا په تلوار پورته شو
بیا به اتڼ د ښاپیرو سره کړي
غم می د زړه نه که یو وار پورته شو
چی می د زړه وینی پری وڅڅیدی
شور د سکروټو له انگار پورته شو
ریښی , ریښی به یی گریوان کړي ورته
د لیونو منځ کی هوښیار پورته شو
سوغات یی بوله د زړه سواند دمینی
که سور غاټول یی په مزار پورته شو

سور ښامار

ارمـــــانونو ورته بــوتلم خو ترلې میخـــانه وه
ساقي سر په زنګون ایښی چپه شـــــوې پیمـــانه وه
د رباب مزي شکیدلي مطرب لیرې تـــرینـــه ناست ؤ
نه خوښي وه نه خندا وه نه د ساز څه ســامـــانه وه
په خزان وهلي بڼ کې د ګل سرې وینې پـــرتـــې وې
نه بـــورا ؤنـــه بلبل ؤ نه د مینې تـــرانـــــه وه
د چـــا اوښکـــو د چا وینو د وحشت کیسې کولـــې
دا د غم هره کیسه به هـــر غـــلام ته جـــانانه وه
ورور د ورور ځنې بیزار ؤ د یوه بابا په کـــور کـــې
ځان ځاني وه غولول ووکچه شـــوې زمـــانـــه وه
ځوبې شکو، ځوبې پتو د وطن په سر کـــړې لـــوبې
هوسو ترې هیره کـــړې د نیکـــونـــو افســـانه وه

ډیر نښب

که مې سترګې په دیـــدن دیــار مړې کــړم

د رقیب په زړه به ښخـــې زه چـــړې کـــړم

د غوټۍ شونډې به داغ کــــړي که پرې توی شي

پرېږدئ اوښکې مې په سترګـــو کې سړې کــړم

تـــا خـــووخـــته په مـــا واغوستې په ژوند به

خـــــدای خبر که دا جامې چیرې زړې کـــړم

چـــــــې د لاس تښه دې ګـــوز کې راسره وي

ځـــانـــته جوړ به مې کفن ستا له جوړې کـــړم

ستا زخمونه پـــرې زړه ســوانـده نه رغـیږي

دا سلـــګـــــې مـــې که زه غـځې که وړې کـــړم

ننګرهار روغتون

لمبې

څنګه دې ښځه وعدې ماتې کړلې
چې دې زما پرې توبې ماتې کړلې
تاسو څو چېنې زمونږ دزړونو وینې
مونږ به اوښکو روژې ماتې کړلې
چې ټول جهان یې د خپل ځان بللو
مونږ یې د زور ارادې ماتې کړلې
یو ځلې سرې بل ځلې تورې سیلۍ
زمونږ د ګلو غنچې ماتې کړلې
ملته! ستا قاتل پردیو ته څنګه ؟
دا ستا د کلي تمبې ماتې کړلې
راغلي تیارې د رڼاګانو په نوم
دلته یې بلې ډیوې ماتې کړلې
د اقتدار او د قدرت لوبې ته
ناصحه تا هم تسبیې ماتې کړلې
زړه سوانده ستا سرو، سرو او سیلو
د سرو سکروټو لمبې ماتې کړلې

تږي

بڼ کې د ګلونو شونډې وچې دي
څو د وربلونو شونډې وچې دي
نشته پرې د پېغلو د سالو سیوري
بیا د ګودرونو شونډې وچې دي
سترګو کې چینې د اوښکو وچې شوې
جوړ د ګوبولونو شونډې وچې دي
خدای زده چې سبا ځان سره څه راوړي
نن څو مو د زړونو شونډې وچې دي
وران میکده ده ساقي نشته دی
دا چې د جامونو شونډې وچې دي
خدایږو د افغان ددې یتیم ملت
تل د ارمانونو شونډې وچې دي
سترګې چې پژواک او غني پټې کړې
اوس د غزلو شونډې وچې دي
نه ږدي څوک زړه سوانده پرې ملهم درته
ستا د پرهارونو شونډې وچې دي

د خاطر د غزل په اقتفا

وږمه

وهلی مونږ کېږدۍ ده د اورونو په سرونو

کرلي مونږه اوښکی د قبرونو په سرونو

راځه له کینه ګرو یی اشنا کړو لیری جوړه

د مینی یوه جونګړه پاس د غرونو په سرونو

ورخیژو ښکلوو مونږ د سپوږمۍ د پلوشو مخ

اوږدې لارې وهو د ارمانونو په سرونو

د کلي توتکی مو خدایزده چیرته شوې پردیسې

واړه بچي یې یوړل د وزرونو په سرونو

د مینی په چمن کی د رڼو پرخو پر ځای اوس

سکروټې راوریږی د ګلونو په سرونو

جانانه له ما مه غواړه خوږی، خوږی سندرې

تناکی زمونږ جوړ شوې د زړونو په سرونو

خیردی که زړه سواندہ نن مو خوري د زړونو غوښې

سبابه یې تی کېږدو د غمونو په سرونو

ګریوان

پریزده جانانه چې ګریوان څیري کړم
لیري شه مانه چې ګریوان څیري کړم

ته یې بیا خانده په ریښو تارونو
د زړه ارمانه چې ګریوان څیري کړم

تپوس یې کړه له مات تندي نه زما
پټ مې له تانه چې ګریوان څیري کړم

څه به مې بولي لیوني د مینې
درته مې ګرانه چې ګریوان څیري کړم

چیرته به تم شي دا یتیمې اوښکې
روحه ستومانه چې ګریوان څیري کړم

ته ددې کلکو زړو مالت کې مه کړه
ګیله له چا نه چې ګریوان څیري کړم

څوك مې د زړه تنهاکې کله ګوري
ژونده نادانه که ګریوان څیري کړم

زه د زړه سواند دا بد نصیبه مینه
شمه حیرانه چې ګریوان څیري کړم

سپیلني

لوګي لوګي، سپیلني کله راځي
خیرې ګریوان لیوني کله راځي
د دیدنونو کوځې شاړې شولې
بیا د وصال پرېماني کله راځي
نه راستنیږي بیرته تیر وختونه
د هدیرو زنداني کله راځي
د زړه تپوس ته مې نن ګل جانانه!
ستونه ستا پروني کله راځي
ګلونه غوړېږي مې دا وښکو پرخې
لیمو ته وخت باراني کله راځي
چې تېوله شپه مې پکې ته لیدلې
خوبونه بیا بېګاني کله راځي
خولې ته د روغجنه په زړه سخته اشنا
لوظونه ستا پښتني کله راځي
چې وي دبڼ او د ګلونو مالي
ورته بردي، ساراني کله راځي
زموږ د وینو غوندې ستا د وینو
رقیبه دا ارزاني کله راځي؟
چیرته چې زړونه وي له مینې نه جوړ
هلته کینې ترېګني کله راځي
دا ستا د عمر ګلان ورژېدل
بیا دي زړه سوانده ځواني کله راځي

دجفاغشي

د څو ورځو مساپر يم بيرته ځمه
د خپل ژوند نه مرور يم بيرته ځمه

د مينې غشو راوړم په راتلو مې
زه نه پوه او نه خبر يم بيرته ځمه

لګيدلي د جفا په تيرو غشو
د رنځور زړګي په سر يم بيرته ځمه

چې دې سترګې سوداګرې شوې د زړو
پښيمان په دې سفر يم بيزته ځمه

خداى خبر چې به په كومو غرو پريوځم
لكه لمر د مازيګر يم بيرته ځمه

د بې قدرو په مالت كې قدر نشته
وخته ! اوس په دې باور يم بيرته ځمه

لكه هيرې چې كړې وخت د يتيم اوښكې
هسې هير ستا له نظر يم بيرته ځمه

نه رغيږم نه بيليږمه ترې چيرې
د زړه سواند د زړه پرهر يم بيرته ځمه

وینونه

وینونه شي ددې خاورو امیلونه
چې ناولي پرې کېنږدي قدمونه
دا چې سره سره ښکاره کېږي په بیدیا کې
تاسو پرې منځل غالتولو ته مخونه
په سرو ځاځکو به یې سرې شاهې کوځې وي
که هر ځو وربانديې تیر شي دېر کلونه
لا تر اوسه ویده پاتې دي له مونږ نه
لکه تاسو غوندې غروکې سره لعلونه
پټوي یې دنکریزو په رنګونو
چې قاتل په تاسو سره کړ له لاسونه
دغو به مځکې توی له زخمونه شي
چې له کلونو نه یې کلک وي لاهم زړونه
ترهغې به وینو تاسو تري ځځېږي
ځو چې وي ددې زړه سواند په زړه زخمونه

پرښنا

راښکاره لکه برېښنا شي کله , کله
چې قبوله مې دعا شي کله , کله

په سرو شونډو يې خوږه موسکا شي تيره
مهربانه چې په ما شي کله , کله

چې پخپله په خپل حسن شوی مينه
اوس زما کاني په تا شي کله , کله

چې صانع ته د ښکلا مې فکر يوسي
مين زړه ياغي زما شي کله , کله

چې يو بل ته مخامخ زړه سوانده کښينو
مينه , مينه دا دنيا شي کله , کله

مشرونه

په زړه زخمونه د غوټی ایښي دي
اغزویی شوندې په خولګی ایښي دي
د چا پښې شولی په اور تناکی
د چا ګامونه په سپوږمی ایښي دي
که ملوك بیرته شو راستون کلي ته
نذرونه ډیر په ځان بدری ایښي دي
په هغو زړونو کی لاشته دی کینی
چې پرې داغونه ملالی ایښي دي
پردې وطن دی په دې کلکو تیږو
زمونږ سرونه پردیسی ایښي دي
چې یې ډیغلو لویتمی خرڅې کړی
خله هغو په سر پګړی ایښي دي
ګوره سبا چې پری منکره نشې
تا مې په زړه ډیری پولی ایښي دي
ریښتیا، ریښتیا چې لیونو کړې راته
بیا مې په دې ګریوان تنې ایښي دي
د زړه سواند اوښکی ورته پرخه شولی
تا چې ګلونه په کوڅې ایښي دي

د ملت په نوم شول پورته د ملت وینې یې توی کړې

دې خړ سترګو ته زده کړې خدایزده چـا دغه کـانه وه

د یوه محفل یارانو خپل سـرونه سـره مات کـړل

جوړه کړې ورته نورو خونـړۍ شـان یارانـه وه

د طلسم دام په منځکې د فـرېب دانې پرتې وې

زوړ ښکاري ورته نیولې پـاملـرنه دزدانـه وه

سور ښامار ورپسې راغی د چلونو په پـرده کـې

د وطن په خوږه غېږکـې د لعلـونـو خـزانه وه

تا خو ولیدل زړه سوانده پردې کلـه دې خپل شوي

ددې سرو او تورو دوارو زړه کې یو شان بهـانه وه

یادونه: کله چې د تحصیل په پای کې له هند نه کابل ته راغلم

څرېکې

چې مې زړګې چېرته د یار سره ځي
څرېکې دردونه د پرهار سره ځي
له سوزیدو کله ویریږي پتنګ
د سرو لمبو او د انګار سره ځي
مخ نه دې لېري کړه دا توری څڼې
توری تیاری خو د سهار سره ځي
د هغو خپلو په مخ لاړی تو کړئ
چې مو وژلو ته اغیار سره ځي
دا لیوني نه رسي خپل منزل ته
د یو قاتل رهزن هوښیار سره ځي
د شپې دې ، مه شرنګوه لاس کې بنګړي
خوب یې زما د شرنګهار سره ځي
منصوره ستا په پل مې پل ایښې دی
مینه مې سیوري غوندې دار سره ځي
د میکدې خواته اوس شیخ او ساقي
دواړه جوړه په یوی لار سره ځي
زړه سوانده ستا دا تریدلی احساس
نه د خزان نه د بهار سره ځي

تیر یادونه

نڅیده به راته مینه په سپوږمۍ کی
اوسیدلو به چی مونږ په کیږدۍ کی
خیمه و د هستوګی سپرلی زمونږ میلمه و
ایښودل به می غاټول درته کوڅۍ کی
څه خوږی خوږی نغمی یی غږولی
څومره خوند و د شپونکي خیمی شپیلۍ کی
ډیری ژر هغه خوږی شیبی شوی تیری
چی ګلونه دی ټومبل ماته په ګیمۍ کی
چی ترخه ، ترخه وختونه په مونږ راغلل
له زخمو مو ژګیروي خیژي په تروږمۍ کی
اوس دي مخ په خپلو اوښکو باندی مینځي
چی به پرخو پریمنځه درته ځوانۍ کی

ځوك شو پاتې د خپل ګلي هديرې ته

چا ګړې تيرې د غم شپې په پرديسى کې

غاړه کې د کومې پېغلې خوب کې ګورې

مرغلره ويده شوې په سيپۍ کې

د خوشال او د اکبر د توري شرنګ شو

خدايزده څه وپښتون غبز د ملالۍ کې

ړانه هير مي يو دښمن نه کړې وطنه

وړ پښتونو د نړلى او د ګولۍ کې

دا ژوبز د غم لړلى ژوند کيسه به

رسي پای ته وخته ستا کومې پېړۍ کې؟

د سرو وينو سمندر کې زما ژونده

چېرته ځې نن د مرګي ماتې پېړۍ کې

ستا د حسن نښې ونه ليدې چېرې

د زړه سواند مينې په ګل او په غوټۍ کې

پاڅکي

د سکروټو په سرونو څـــاڅـــکي، څـــاڅـــکي

پرتې وينې مود زړونو څـــاڅـــکي، څـــاڅـــکي

د ليمونه مې نم توی شــــو پــــرخــــه، پــــرخــــه

د رنځور زړه په زخـمونـو څـاڅکي، څـاڅکي

اوس له ستوروا و سپوږمۍ نه شبــــنم غـــــواړي

ددې بڼ مـــــــراوي گـلــــونه څاڅکي، څاڅکي

لــــه ســـاقي شو محتسب ته شـــراب پاتې

غـــرېوي لـه دې جـــامـونـو څاڅکي، څاڅکي

خوب کې گــــورم د زړه سواند اوښکې ځنگـــيزي

ستا د زلـــفو پـــه تـــارونو څـاڅکي، څـاڅکي

تیندکونه

په ټپونو هر سهار ورته ملهم ږدي
د غوټۍ پر شونډو ، شونډۍ چې شبنم ږدي
د بلبل پرې زړه او مینه ټپي کېږي
په هر ګل چې ګل دښمن کله قدم ږدي
تر منزله پورې نه خوري تیندکونه
چې ګامونه د منزل په لاره سم ږدي
په دې ویش دې د وختونو غاړه بنده
زورورو ته خوښې غریب ته غم ږدي
سرکښولې به وهي به ګرېنګو کې
د بېړیو په بېل چې بېل څوک په تورتم ږدي
پټوي قاتل زمونږ د وینو سره بېرې
چې نکریزې په لاسو رقم ، رقم ږدي
کونډه مور دخپل شهید بچي په قبر
هر ماښام څیرې ګریوان د سترګو نم ږدي
هغه سترګې دې ړندې شي چې نظر بې

راته زهر په زخمو د کلي چم زدي

د پېرديو په ميکدوکي راښکاره شول

په کعبه کې چې اسونه په قسم زدي

د وطن د پېرهرونو انځور کاږي

چې احساس مې کله ګوتې په قلم زدي

پښتنې پېغلې غېږه دې په وربل کې

نه ګلونه د نارنج نه د شړشم زدي

هغه ګوتې ښکلوې مظلومو اوښکې

چې په زړه باندې دا غونه د ستم زدي

د وطن په اندامو چې وهي شغوند څوک

په ليمو راته سکروټې په هر دم زدي

چې بل څوک يې به خپل زور به ګډې کښېنې

د ملت په اوږو پېتې د ماتم زدي

چې مې مخ ورته به اوښکو پرېمنځلو

اوس ځامونه د مزار خواته مې کم زدي

د زړه سوانده رنځور زړګي به څنګه جوړ شي

څه زخمونه پرې رقيب او څه صنم زدي

گران نا لیدلي دوست (شپون) صاحب ته ډالی ء

بـــدلون

دا زمـــونږ د بـــد نصیبو ځـه ژونـدون دی
دوصال پــــرځـــــای په برخه مو بیلتون دی
هـــــریو تـــار یې دخپل ورور وینو سور کړی
دا ریښې ، ریښې ګـــریوان دکـــوم پښتون دی
قافله دا رمـــانو مـــو هـغو لـوټ کړه
چې له مونږځنی هـیر کـړی چا پـرون دی
یو دبـــل ویـــنو تــه تــږي سره ناست یو
چـــې پردو رانــه اخســتـی پیوستون دی
په تـــیاروکـــــې بلـــوو ډیوی داوښکو
خـــپه شـوی چې له مو نـــږ نه سباوون دی
په اغـــــزو بـــه دچــمـــن ګلونه وژنی
دبـــــد رنګــــو تقدیـــرو دغه قانون دی
چې د ســـــرو لښکــــرو مخکې یې اتڼ کـړ
اوس یـــــې ژونـــد لکه هوسی په میږ تون دی

دګـــــورګین پسې پـه تــــوغ او نغارو تله

خله هـــــیر مــــو دپلــرو هغه پا څون دی

دا غریب وطــــن وران کـــــړی څو، څو ځلی

مونږ په نوم یـــاد سمون یـــادبـــدلون دی

دوطن اوملت غـــــم مـــــې زړه رنځورکړ

مجبوری نه دویم کـــــور زمــــا روغتون دی

چې منلی هـــــر رهـــــزن مونږه مخکښ دی

عـقله وایـــه دغـــه پـــوهه که جنون دی ؟

په کارغـــــانو بـــه توتیان شړي له بڼ نه

دې ترخو وختونو کـــــړی دا تـــــړون دی

په رڼـا ورځ ځـــــناورو تـــرې خـــوړلي

ویـــده شوی چـــې دکـــومې رمې شپون دی

هغه ګل مـــو دچـــمن ابـــراهیمي شو

چي د ســــرو اورونو منځ کـــې رازرغون دی

چې ستا ګل وربـل کې نـه زړدي اوس زړه ســوانده!

اوریـــدلی دی اشنـا دبـــل لمسون دی

مراوي غوټۍ

که دا پردې زه پرې زندۍ نه کړمه
ویار به په زلفو دې خوانۍ نه کړمه
داشنا مینه څنګومه به پکې
لندۍ به هیڅ وختي کوځۍ نه کړمه
تویوم پرخې به له سترګونه پرې
څو چې تازه مړاوي غوټۍ نه کړمه
ددې بې قدرودبې قدرو کوڅو
هیرې به شپې دپردیسۍ نه کړمه
هسکه به ساتمه شمله دمیرویس
ننګ به مې هیر دملالۍ نه کړمه
لګې دنورو پرې ناولې سترګې
پتو که څنګو کې خولګۍ نه کړمه
چې پر سر ایښې وي بې ننګه زلمې
سبکل به هیڅکله دا پګړۍ نه کړمه
دخوږ وطن ورانه جونګړه به مې
ور به دنورو په ماڼۍ نه کړمه
پښتنه پیغله به زړه سوانده نه یم
که په رقیب بوره ابۍ نه کړمه

رنځور زړه

سره بیل به زما روح زما بدن شي
که همداسې رنځور پاتې د زړه تن شي
اوسیلي مې ستوري شکل کړي بیرته راشي
داکانې را باندې هر یو ماخوستن شي
په مرګ کې چې دبلبل سترګې شي پټې
کیسه ختمه دګلو نو دیدن شي
دومره دیرې هدیرې شوې ته به وایې
دقبرو باران زمونږ په وطن شي
راته سرته اشنا کښېنه دعا وکړه
چې اسانه مې سلګۍ دځنکدن شي
ورانوې یې په دې خپلو څوبې پټو
په وطن مو کله رحم د دښمن شي
چې پرون یې راته مخ ونه یې شاکړه
د زړه سواند به ترننه پټ مخ په کفن شي

ننګرهار روغتون

غم

ددې اغـــزو لــه ستـــم چيرته لاړه
گـل ســره يو ځـــاى شبنم چيرته لاړه
رنځـــور زړگـيــه د ســـرو وينو سره
ستــالــه زخمـــونــه ملهــم چيرته لاړه
چـــې يـويـــې لاړه بل يـې راغـې پسې
زمـــونـــږ لــه کـلـې نه غـم چيرتــه لاړه
تـــرخې سيلـــۍ چې ورته مــړه کړه ډيوه
بـــيا نـــو پتنګ په تـــورتم چيرتــه لاړه
جـــانـانـــه دا پــوښتنه مکـــړه لـه ما
چــــې د ليمـــو نـــه مې نم چيرتـــه لاړه
ته يـــې حمـــزه چې د غـــزل کـړې بابا
اوس دې نـــو هغه قلـــم چــيرتــه لاړه
دا ســـتالـــه تـــورو , تـــورو زلفـو بيـګاه
ګـــل د غـــاټـول او شـړشم چيرتــه لاړه
د انګـــر ګـــل شـو ليمه شپه کـې مينې
شـــاړې کـــوڅې نه صنم چيـرته لاړه
چـــې پـــرى ګـلونـه د بڼ ټـه ښکاريدل
هغـــه ښـايسـت په تـورخم چيرته لاړه
کــــه چيـــرې نــه وم ييابه وايې اشنا
زړه سواند په ويـــر او ماتم چيـــرته لاړه

د ننګرهار روغتون

د ګلونو قاتل

بڼ ته بيا راغی د ګلونو قاتل
ګل ته د ګل د سترګکونو قاتل
هر مازيګر کړي اغزي اروکي
د ديدنو او ګوهرونو قاتل
وژني احساس او مينه هواره راته
زما او ستا د ارمانونو قاتل
څومره مې وير د خوشالو قاتلان
څو هيڅوک نه شو د غمونو قاتل
د شيطان شاته راته ګان پټوي
زمونږ د ژوند او د سرونو قاتل
اروي سر بانده اوس وک غمونه
ګان بي باله چې دماونو قاتل
مونږ بې خبرو، کاليو تيرايستلو
عمل بې شو د ايمانونو قاتل
چې لړوي زمونږ د زړونو کعبې
کاشکی په دارشي ما د زړونو قاتل
د ګلانونو سين کې ووب شو مسته!
ما د ښايست او وربلونو قاتل
شو د حرصونو هوسونو غلام
د خوږې مينې د منزلونو قاتل
ماسې ملحم زړګيه خواږه زړه سوانده
چې شې ما ستا د پرهرونو قاتل

امیل

درته جوړ به مې له اوښکو نه امیل کړمه

تاوراتاو به تري ګلونه د چمبیل کړمه

ستا ښکلا او خپلې مینې ته ښیرې کړمه

ستا د تورو زلفو دام کې یې زه ښکیل کړمه

څو روي مې (ژونده) خپلو کې جوړه نه دي

که دې خوښه وي دا روح او تن به بیل کړمه

چې ګروان یې ورته خیري اغزي نه کړي

ورته یو به دا نرګس او دا رامبیل کړمه

ترمخې به د زړه سواند دغه زاري وي

خو دې هېر له دې مغرور ښایست نه تحمیل کړمه

د سرونو سوداګر

د زړه وینې سوزوم هغې دیوه کې
چې بلېزي هر ماښام په هدیره کې
خونړي سیلۍ چې راغلې دي چمن ته
تر ې ګلانو کړې وکړي نیمه شپه کې
زه پرې راغلم لا هماغسې پرتې وې
د چا اوښکې د چا وینې په کوڅه کې
خه ترخه جفا , ریاوه پکې پټه
د زاهد هرې توبې هرې وعده کې
دا زمونږه د سرونو سوداګر خو
کله ناست وي میکدې کله کعبه کې
د یرې ایښي چې پردوته دي ښوکې
دا غلام تندې اوس بد ښکاري سجده کې
که همداسې بې مالي , شاړه پرته وي
سره او تور کارغان به ګرځي په باغچه کې
دا څه وشول دا څه کیږي په دې کلي
لګیدلی د غم اور هره دیره کې
په بڼو یې ورته لار جاروکوله
هغه نه وه د زړه سواند په جنازه کې

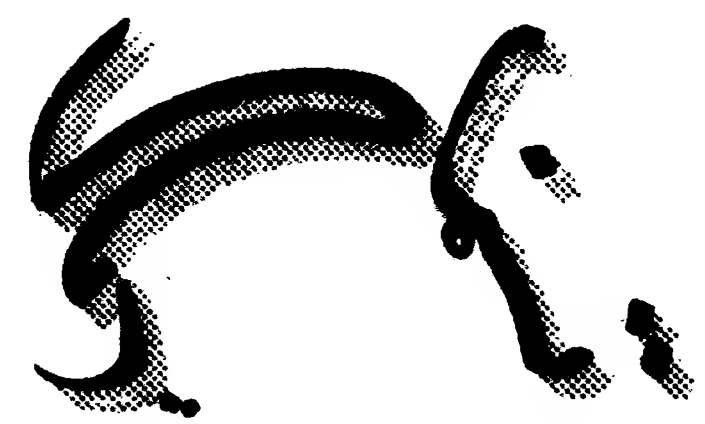

دلونګوبوی دې نه راځي له بامه
نسیم پو ښتم له سهارنه تر ماښامه
دسکروټیو په تندي باندې مې ایښې
دیښو تنهاکي پوښتمه مې له ګامه
په پیالوکی دلیمومې نه ځایږي
تویومه زه مې اوښکې له ناکامه
ته دیواو زه د بل وطن پردیس شوم
ما خو دا سې غوښتي نه وه له ایامه
دخپل زړه وینې به ولې ما خوړلای
که خبر وای مینې ستا له دې انجامه
دګلانو ځای به ورو ،ورو اغزي نیسي
نه جوړیږي څه دپرخوله قیامه
قافلې دارمانونو یې زمونږ لوټ کړې
چې په غلو دې واړولوفکره خامه
دملت وینې موچپا دي پکې چښلي ؟
دا تپوس به مونږکوو یو وخت له جامه
چې پخپله یې واعظ په ضد عمل کړي
خوندیې څنګه مونږه واخلو له کلامه

چې موسر ،ناموس او مال پکې خوندي وي
ځارله هسې واکمنی او له نظامه
(سرو) او (تورو) غوړولې وبکې بند شو
خبرنه وود ټگی له دغه دامه
مونږه ټوله نړی خلاصه له خطر کړه
خو پخپله مونږه پاتې شو نارامه
لیدل شوي ډیر ملي لوی خیا نتونه
د حرصونو هوسونو له غلامه
ورانوې به دې خپل کور وژني به ورور خپل
ځان دې ساته د پردیو له انعامه
د هر گل هري غوټی سره کړم مینه
نه ډاریږم د زوزانو له الزامه
د (کاروان) د جرس غږ دی وراندی درومي
ته یې ویښ له خو به نه کړې ویده قامه
د ظالم د کبر جام اخر نسکور دی
نه خلاصیږي دوختو له انتقامه
داحساس خاوند یی اوري ورته ژاړي
زگیروي خیژي د وطن له هر اندامه
چې لاسونه یې زمونږ په وینو سره دي
هیر به نشي د زړه سواند د زړه له پامه

لوګي

چې د ګناه یې سی په نوم ځوك د ثواب جګیږي
د وخت په ګوتو یې له مخ نه اوس نقاب جګیږي

چې نخیده به د اکتوبر انقلاب ته هر وخت
دا سرې لمبې یې له هماغې انقلاب جګیږي

ددې خوږو، خوږو وږمو او د رنګونو ځای
بوی د بارو توانګو نه د ګلاب جګیږي

چا موشهید کړ ددې کلي دا سپیڅلی جومات
چې او سیلي، او خپرې دویمې له محراب جګیږي

چې امرولي یې اوږدې، اوږدې تسبې پرې پرون
نن یې په هغه لاس یو جام بیا د شراب جګیږي

چې کومه پیغله تل په ستر او حیا کې ګرځي
د ګل غوټۍ شي نو وږمې یې له حجاب جګیږي

د مطرب ګوتې چا پرې کړې معلومیږي هسې

چې نه نغمه له دې شپیلۍ نه له رباب جګیږي

دا ستا پر شونډو یې موسکا دمینې ولیدله

د زخمي زړه نه مې زګیروي چې په حساب جګیږي

زړه یې چې ژر به د پښتو سکني خور ګڼمه

د پښتو مرګ پسې همدا خانه خراب جنګیږي

که پښتونخوا کې ورته جوړ دننګ مور چل نه کړې ته

پښتونه ستا په ضد به غز تل له پنجاب جګیږي

چې د زړه سواند سترګې شوې پټې د مرګي په ګوتو

اوس یې لوګي هم له قلم هم له کتاب جګیږي

پاولي

ستا که پاولي داني ، داني شرنګېزي

زما پښو کې زولنې شرنګېزي

دا هسک کړې زما په مټو کې ېیا

په تور د میني زماني شرنګېزي

ستا په لاسو کې د سرو زرو کړې

څومره په خوند درني ، درني شرنګېزي

یا خو څه شوي یا څه کېږي خلکو

د خوشحال تورې پښتني شرنګېزي

زړه سوانده یې ګورې شیخه ستا په ګوتو

د شپې زخیږ د میخانې شرنګېزي

ترخه وختونه

نه تیریـــږي دا ترخـــه ترخـــه وخـــتونـــه

نه هیریږي دا تـــرخـــه تـــرخـــه وخـــتونه

دباران غوندې زمـــونـــږ د زړه پـــه د ښتـــه

راوریـــږي دا تـــرخـــه تـــرخـــه وختـــونـــه

خوري زمونږ د زړونو غوښـــې پـــه غمـــونـــو

لا دیریـــږي دا تـــرخـــه تـــرخـــه وختونه

هـــره ورځ دژوند په بڼ کـــې نـــوي، نـــوي

راخوریږي دا تـــرخـــه تـــرخـــه وختونه

له ښیـــرو لـــه او سیلونه خو زړه سوانـــده

نه ویریـــږي دا تـــرخـــه، تـــرخـــه وختونه

اور

چې سور سالودې په سر اور واخسته

پټ مې په زړه کې پرهر اور واخسته

د رقیب پل مې ستا کوڅه کې ولید

زما لیمو کې نظر اور واخسته

د کومې پېغلې د لونګو څو نبړی

بیا په سینه او ټټر اور واخسته

نور و تیارې کړې په رڼا بدلې

مونږ نه سپید وا و سحر اور واخسته

سپینه کوتره تر سینه لاړه چیرته

باس یې په بام چې وزر اور واخسته

چې د کډوالو وسیلې تړې ختل

غــــــز

چې پرمخ زلفې خورې کړې ماښام کېږي
نور بې نه وینې زما ورته پام کېږي

زما زړه او زما مینه پکې بند شي
تورتمې چې کوڅو کړې نو دام کېږي

نه دې بوی د لونګین راوړي نسیم اوس
نه دې غږ راته اوس کله له بام کېږي

دا خو مینه کوي زړونو باندې لوبې
د محمود زړه د ایاز چې غلام کېږي

چې مې سترګې ښکلې نه کاندې ستا سترګې
سود مې کله ستا په تش یو سلام کېږي

دا خو زه په سرو سکروټو پښې ږدمه
چې پښې زما تناکو د ګام کېږي

چې پردې وریښمې خیلو دې راوستې

ما وی چې ګونډې خیبر اور واخسته

پردیو کړ بل دا ستا په خپلو باندې

وطنه ! تا له بهر اور واخسته

چې ورته نور وکړې له ویرې سجدې

دلته د هغو لښکر اور واخسته

چې رانږدې شولو زمونږ کلي ته

دریغه برات او اختر اور واخسته

پکې انګور د زخمي زړونه و

دې تخیل او هنر اور واخسته

زړه سوانده وسول وربلونه پکې

ښکلي کودر ما زیګر اور واخسته

محترم اروابناد (ملال) اودرنې (پروین ملال) ته ډالۍ :

ډال

زه پوه نه شوم چې ثواب او که وبال و
اچولی منی تا څنو کې تمال و
خوب کې ګورم ور ته سر په غیز کې ایښی دم
چې راویښ شوم نه جانان او نه وصال و
لا تر اوسه هغه وخت پر خې ته یاد دی
ګل نه کړی چې غوټۍ د خولګۍ سوال و
در ته یاد دي او که ورانه ګودره
ما زیګر د دید نونو سره مهال و
چې خولې د څنکدن مې شوې پرې وچې
دا خوستا د تورو زلفو خوږ شمال و
ریاکار زاهد یې نه پرېښود محراب کې
څو مره خوږ د تکبیرو غږ د (بلال) و
د ګڼ زوند د چمن ګل یې څوانیمرګ شو
د (پروین) دمینې زړه څکه (ملال) و

چې قاتل مود مرګ سیوري په زوند وکړ
خه بد رنګ او بوږنوونکی هغه کال و
موږ ځکه سور شبا ما ر توتې، توتې کړ
لوټېدو پسې راغلــــې مود لال و
داسې غله اغـزي هم راغلل زموږ بڼ ته
نه خوندي ترې د ګل مینه نه جمـال و
راپه غاړه شول د تورو شپو مزلـونه
ما نیولی ستا په تورو زلـفو پال و
چې له ستورو پټاوه به پرې تا مخ خپل
پـریمنځلی دی په اوښکو ګلن دا شال و
چې د ګل او د بلبل ژبه یې پرېـکړه
د بد رنګو سره لاس کـې تـوره ډال و
د حمزه غزل شیندل چې پرې ګـلونه
دا خو قبر د رحمان او د خوشـال و
د زړه سواند د زړه هر داغ یې تخنـولو
تا چې ایښی په تندي باندې شین خـال و

ستړی ژوند

ژوند لـه مانـه زه لـه ژونـد نـه مـرور یـم
دیـر ژر رانـه بیلـیږی تـرږ خـبر یـم
د دې سـتړي ژونـد سـفر همدومـره بـس دی
لاروی زه د یوبــل اوږدهٔ سـفر یـم
لکـه مخغلـي چـې خزلـې د بـاد مخکـې
دغمونـو منځ کـې د غـسـې اوتـر یـم
د خپـل زړه زخـمونه شميرمـه لگيـايـم
ځکـه پـوه نـه پـه مابنـام او نـه سـهر یـم
سپيلني غونـدې لوگـی شـوم پـه کوڅـو کـې
نظـر مـاتی د کـوم حسـن او نظـر یـم
چې دا مینې، وینـې تـولـی سره یـو کـړي
راتلـو تـه منتظـر د دې اخـتر یـم
یو مابنام خـو د زړه سـواند تپـوس تـه راشـه
تـا ویشـتلی د رنځـور زړگـي پـر سـر یـم

جلال آباد – روفتون

شهید ارمان

یو پردیس دی داهونو د سیلی سیوري ته ناست دی
بلوي ډیوې د اوښکو تروږمی سیوري ته ناست دی
سترې, سترې غروکې درومي چیرته لیرې بل وطن ته
دغرمو گرمی وهلی د څیرې سیوري ته ناست دی
دخپل کلي کور په یاد کې د ماښام نه تر سهاره
دغمونو او دردونو د ځولی سیوري ته ناست دی
خپل نصیب ورسره مل دی په پردي اباد وطن کې
وچې شونډې وزی تږی دمانی سیوري ته ناست دی
پښتنو ته دعا کاندي لوی څښتن ته په زاری دی
بیت نیکه دغره لمن کې دکږدی سیوري ته ناست دی
ابدالي ته یې جوغه کې دغنمو وږي کیښود
صابرشاه ملنګ یې خوا کې دپګړی سیوري ته ناست دی
خوبه ورې به حساب ته له درانه خوب نه راویښ کړي
اسرافیل امر ته گوري د شپیلی سیوري ته ناست دی

په ځپانده سمندر کې ترینه لار ده ورکه شــــوې

ماڼو سر په ځنګون ایښی د بیړی سیورې ته ناست دی

د هیواد د کونډې ناوې ددې اوښکو هریو څاڅکی

د شهید لالي په یاد یې د ډولــی سیورې ناست دی

انتظار مې لارې څــاري د وصال په تـــــمه, تمه

د بیلتون دسروسکروتودسپرغی سیوري ته ناست دی

خپلې وینې مونږه توې کړې هدیرې مو کړلې ډیرې

اوس رقیب راپورې خاندي د سپوږمۍ سیوري ته ناست دی

ستا دمینې شمعه ســــــوزي ستا په قبر ای زړګیه

په رڼا مین پتنګ یې د سلګی سیوري ته ناست دی

بینوا درنه لاړ نشـــي د خپل حســــن ذکات ورکړه

دا زما سوالګر نظردې دخولګی سیوري ته ناست دی

دزړه سواندشهیدارمان دی پرې خوزی وزمې لګیږي

ستا دتورو, تورو څڼو دکوڅی سیوري ته ناست دی

مازیګر

لکه لمر د مازیګر په غرو پناه شوې

رانه لاړې په مودو، مودو پناه شوې

د خپل بڼ نه د سیلۍ په څپو کله

یانې، یانې په سلګو، سلګو پناه شوې

د وربل وزمې دې دوړو او لوګیو کې

ولې مانه په کلو، کلو پناه شوې

چې خپل غږ مې یېرته او ر مه پخپله

راته ښکارې په عمرو، عمرو پناه شوې

د زړه سواند ددې بیقدره اوښکو پرخې

څنګه شاته د تیرو اغزو پناه شوې

کډه

زما د زړه نه ارمان کډه وکړه
چې مې له کلي جانان کډه وکړه

ستورو ډیر، ډیر ورپسې ژړله
بیګاه سپوږمی له ا سمان کډه وکړه

په خړو خاورو کې یې واړوله
اوښکو زما له ګریوان کډه وکړه

یاخو دا مینې لباسي شوې تولې
یاخو وفا له جهان کډه وکړه

موسکاد شونډو دې هم لاړه پسې
کله چې ستا سور پیزوان کډه وکړه

بیابه دې سیوري غوندې ګرځم خوا کې
ا شنا که دا خُل هجران کډه وکړه

چې هرلاربښود یې د غلو مشر وخوت
مخ یې ترې واړو کاروان کډه وکړه

درته به زړې زړه سواند ګلان څخنوکې
که مو له بڼ نه خزان کډه وکړه

خاوره

چې زړه ګی مې ښکلی! ستا د مینې کور شو
ستا په سترګو مې هر ګل د سترګو تور شو
په ګلانو یې لوګه کړمه لاس یې پرې کړمه
په ګلانو، دقاتل نه، خپه لوړ شو
کاشکې بیرته ښاپیرۍ ور ته بیا راشي
له دې شاړو کوڅو هیر دیاولو شوړ شو
دملت دهر قاتل انځور یې وایسته
دقلم زور په زورګیرو باندې زور شو
خپه شوې ده له مونږ نه خپله خاوره
بل مو خود دقدمونو لاندې اوړ شو
د ګولیو ګرمۍ سیورې دې پرې شوې
دبیدیا هر یو غاټول پرې سوی سکور شو
چې له ګل نه یې هم مخ پرې پټولو
مرګه! هغه سالونن په زړه سواند خوړ شو

ننګوځني

غلو غمونو مې لوټ کــړی د زړه کــــور و
ترینه وړی یې دخـــــوږې مینــــې انځور و
پرې پردیو اوخپـــلو دواړو نخښــــه زده کړه
لګیدلي د ویاړځـــــــــــلي زما ګور و
چې درد را شي سرمې کیـــــږدمه په خاورو
ډیر مې ایښې په زنګـــــون دخپلې مور و
ډیرې اوښکې مې پرې توی کړې خو مړنه شو
چې اخیستی دلـــــونګو ځنـــګل اور و
چې سندرې یې په ســـاندو کړې بـــدلې
دومره پوه شوم یویې ســور اوبل یې تـــور و
په پښتو چـــــــــې پښتنو پښتو ونکــړه
پښتونخوا ته د وختـــــو دغه پیغـــور و

بدې چارې په وطن او په قام کیږي

لاس تر زنې ګناهګار ناصح ته ناست یو

څه کانې زمونږ په ښکلي اسلام کیږي

چې د ګل او د بلبل ژبه یې زده وي

د نیکمرغه کلي هغه امام کیږي

چې ساقي ته یې څو ګلې پرې سر مات کړ

اوس په برخه د هغو دغه جام کیږي

جوړوي تخمې د خوار بلبل په زړه کې

چې ګوزاره هر یو ګل په اندام کیږي

دا ارمان به مې په خاورو کې وي خاورې

څو چې بیرته زمونږ کلي ارام کیږي

غږوي په زړه سواند مرګ ترخه جامونه

څه د ژوند به غم لړلي انجام کیږي

په کوڅو کې اوس توتې، توتې پراته دي
چې په ليچو کې د کومو بنګړو شور و
د ګلونو او سرونو لوېې ګډ کړ
چې بل چا لاس کې ورکړی ورته لور و
چې رنګونو او وږمو پکې اتڼ کړ
په يو وخت کې مو چمن څنګه سمسور و
داخو مونږه په سوکانو ويلی کړی
دغليم دزغرو تن چې سوی سکور و
هغې هم زمونږ وطن په مونږه وران کړ
چې زمونږه تش په نوم مسلمان ورور و
ډيرې شپې دې کړې په ويښه راته تيرې
ځکه نه شپې د دردونو په ما زور و
په بدل کې مې خپل تريخ ژوند ورته ورکړ
چاره نه وه د مرګي راباندې پور و
د کفن او شين سالو پرځای زړه سوانده
خپل شليدلی خړ څادر درباندې خور و

د شيرپاو روغتون

ساز او ناز

ترینه پورته څه خوږه نغمه او سازشي
ورنږدې چې د رباب تارته شهباز شي

دغوټیو نه چې ګل جوړشي ورژیږي
په انجام باندې بدل هریوا غازشي

په بد رنګه غیږ کې ساه د ښکلا خیژي
واکمني دتورکارغه چې په سپین بازشي

تخیل کې شي غزله ترینه جوړه
په رنګونو کې چې تاو سوز او ګدازشي

دوصال ناوې راوړي دمینې کورته
هرمین چې د پتنګ په څیر سرباز شي

د ښایست خالق یې لا چې راته ګران کړ
رانه هیر به څنګه ستا دسترګوناز شي

بې کفنه ارمانونه پکې ښخ دي
که زخمونه د زړګي مې چیرې واز شي

په څیر، څیرکه شیخ د ګل موسکاوګورې
لږبه پوه د ژوندانه په راز او نیاز شي

دزړه سواند دقبر خوا کې ا شنا تیرشه
د رنځور زړګي نه جګ به مې اواز شي

جلال آباد – روغتون

ناڅي

د وږمو سيوری يې ستا په چارګل ناڅـــي
کله، کله دې چې ګل په کـــاکل ناڅي
دجونګـــړو د تيـــارو پسې رانه غلـــې
په بنګـــلو کې دې رڼا، شمعې تل ناڅـــي
په ښايست يې درقيب کوڅې شوې ښکلې
د بدرنګو بدرنګي په کــــابل ناڅـــي
يو پښتون چې بل پښتـــون په کانړو ولـــي
د خوشۍ ځپې په زړه د مغـــــل ناڅـــي
د توتيانو کـــــــډې لاړلې له بڼ نـــه
تور کارغان ټکې په ځـــاې د بلبل ناڅي
ترينه مينې او احساس مې کړه لار بيـــله
له هغـــوچې هروخت ډول ته د بل ناڅي
پاس د ستورو اتڼ څومره ښـه ښکاريـــږي
په مدار باندې د لمرڅنـــګه خېل ناڅي
که تيره، تيره اغزي او خــــزان لاړل
ستا راتلو ته به سپرليه ســـنبـل ناڅي
د زړه سواند ددې رنځور زړه ميلمـانه دي
ستا يادونه مې ا شنـــا په ګوګل نـاڅي

مـــرور

رنـــجور زره‌مي لـه‌جـــانان نه‌مرور دي

دا خـــوميني لـه‌خيل‌جـــــان نه‌مرور دي

تجنوي به‌دكوم بن دغـــــوتي شونده‌ي

نم دســــترگود گــــريوان نه‌مرور دي

ستا دتلوسره‌مي خـــوب لــــــه‌سترگولاره

هم له‌تا هم له‌هجـــــران نه‌مـــرور دي

پلوشي يي برسيوي چـــي ورته‌سترگي

تور وربل دي له‌پـــزوان نه‌مـــرور دي

جل وهلي، وچي شونده‌ي، تږى، تـــږى

يوغاټول دي لــــه‌باران نه‌مـــرور دي

په اغزوېي چې شهيد د چمن گل كړم
پسرلی نو له خزان نه مرور ی

د ظالم په سر راپري نوت يتيمه
اوسيلي دي له اسمان نه مرور دی

د قلم پر ځای ټوپك لاس كي بل ور كړم
قلم ډير له دغه ځوان نه مرور دی

د كافر په توره يو بل سره وژني
مسلمان له مسلمان نه مرور دی

چې دميني وينې قدر پكې وركړو
زړه سواند ځكه له جهان نه مرور دی

ملودينه

ځاځکي، ځاځکي چې يو ځای شي (اباسين) شي

دخولو په پرخو خپره داګه بيرته شين شي

چې اسلام يې له عمل نه کوي کرکه

ورک دې دا سې تش په نوم باندې مومين شي

****

دا جهان به يې له فيضه نوراني شي

د افغان هر يو بچی که (فيضاني) شي

چې وا کمن کله قاتل دخپل ملت شي

په وطن کې د سرو وينو وار ارزاني شي

****

سره لعلونه مو دغرو غيږ کې ويده دي

پرې خبر ددې نړۍ واره لوی غله دي

چې په خپلو کې يو بل په کانو ولي

بل ځوک نه دي خلکو دغه پښتانه دي

چې تېر کړې یې څول عمر غلامۍ کې

لټوي خپله خوښي، موږ بد مرغۍ کې

د هیچا به په هیڅ خوختې غلام نه شي

کوم ملت چې را لوی شوی خپلواکۍ کې

****

د غمو باران په هغه قام را اوري

چې یو بل ته یې وګړي بد، بد ګوري

"خدای هم نه بدلوي حال د هغه خلکو"

چې یې غم د بدلون پسې نه شوري

****

چې د سرې بلا نه خلاصه موږ دنیا کړه

امریکا به موږ (سوبې) ته ګډا کړه

چې وطن یې اوس د اور لمبو کې سوځي

امریکا د غه غازي ملت ته شا کړه

څنې

گوتې وهې ورته ســـپوږمۍ څخوکې
ويښې وږمې شوې د غـــوټۍ څخوکې
چې پردۍ سترگـــــې پرې ونه لگيږي
پښتنې پته کړه خـــــولگۍ څخوکې
وريږول د گــــــران وطن د پيغلو
ښايسته گلونه (سرې) سيــــلۍ څخوکې
د اوږدو لارو د مــــــــزلونو دوړې
پرتې وې هروخت د کـــوچۍ څخوکې
گلان مو تول ورته اغــــزې، اغزې شول
کله چې کيښودل روســـــــۍ څخوکې
روږدی ازاده غرو رغــــونو کې دی
مه ږده غاتول وهې ســـلگۍ څخوکې
(ناهيد) د مينې غيــږ کې ويورې ورته
غنچې به ږدې د مـــــلالۍ څخوکې
پکې نښلې تلوســـــــــــې د مينې
مه جوړوه نورې کـــوڅۍ څخوکې
زړه سوانده ستـــــا د زړه دبڼ گلونه
مړاوې کړل ماته پرديســــــۍ څخوکې

څراغ

په تیارو مین په زړه د حسرت داغ وړمي
په رڼا مین تیارو پسې څراغ وړمي

وینه، مینه د زړګي مې په غوږ څنګ شي
چې پردي مې هر یو ګل کله له باغ وړمي

چې یې وینې د بدن تر ینه و چینلي
دغه خوار به د ړانه پیتهې د دې چاغ وړمي

لا تراوسه مو نیزه یوه په رقیب نه شوو
یا سرونه یا فکرونه له دماغ وړمي

له بل ځای پسې اغزي راغلل زړه سوانده
چې ګلونه مو له بن او هم له راغ وړي

د غـــزل پاره

مرګه چې تا له حمزه ساه واخیســـــته

دا خو غزل نه تا ښکـــلا واخیســـــته

ته خو پښتو ســـره جنت تـــــه لاړې

له پښتنو نه پښـــتو چا واخیســـــته

ته څوریدې، څکه د برخو ویش کـــې

نور و خندا پښـــتون ژړا واخیســـــته

خوږه پښـــتو پرې ترخه لـګي بابا !

خدای له رقیب (پوهه)، (حیا) واخیسته

چې جنازه دې له خیبر پورته شـــوه

غمو په سر نو پښتونخوا واخیســـــته

ستا دغــــزل او د ادب دډیـــوې

دا ستا بیلتون له موږ رڼا واخیســـــته

شمله یې هسکه د شمشاد غونـــدې وه

درنه پګړۍ مې لاس کې ستا واخســـــته

دهنر بن دی له خیبر نه جوړ کـــــړ

یوه غوټۍ د ګل تړې ما واخســـــته

په رنځور زړه یې راوریږي مینـــــه

زړه سواند چې ستا ښکلې وینا واخیسته

وزرونه

مونږه ایښي دي ګامونه په اورونو
چې د شپې کوو مزلونه په اورونو

په اغزو او په تیارو باندې مینو
سوزولي دي ګلونه په اورونو

چې بل کړي نمرودي تورو لاسونو
دلته وسول وربلونه په اورونو

مینه وینه یې له پردو چې کوي کرکه
تو وریتیږي هغه زړونه په اورونو

د بامونو په سرو ددې کوترو
سوزیدلي دي وزرونه په اورونو

د خوښۍ د سوزیدلو خلك ډیر دي
چا ونه سیزل غمونه په اورونو

نیمو شپو کې مې غزلې ږيړې لیکلې
شول پولې مې دا لاسونه په اورونو

میني ستا خو به ګیله له مانه کیږي
تیروم ترخه وختونه په اورونو

د مرك غیږ کې دې زړه سوانده ولې وسول؟
تا دځپل ژوند تصویرونه په اورونو

غـــج

پریږدئ چې هرغــم په کانـــو وولم
دلـــــته هر ســـتم په کانـــو وولم

داسې وخت به راشي چې رقیب به مې
زه دخپل صــــــــنم په کانو وولم

خومره به خوشال شي شيـطانـي نظر
زوی کـــــه د ادم په کانـــو وولم

نه رغيږي لا پــــــــــی تپې شـــولو
زړه مې که ملهـــم په کانـــو وولم

رابه شي ســــپرلی خزانه کله چې
ستا ســپـــــــــيره قدم په کانو وولم

وابه خلم رقيـــــبه دخپل کلي غېج

ستا به کـــــلي چم په کانو وولم

نه باسي انځور د فرعونانو کـــــــــه

بيا به مې قلم په کانـــــــووولم

کاشکې هرظالم مظلومه ستـــا ځکې

څـــوځلي زه ســـم په کانو وولم

لاړې به شي لمــــر ته د رڼا پـيغلــــې

کله چې تورتـــم په کانــــــووولم

ټيټ که شوې تنديه ! بيـادې ړوند شمه

تاکه چيرې کـــــــم په کانووولم

خاندي به زړه ســوانده د خوښي ناوې

څه وخت چې ماتـــم په کانو وولم

شملې

ګل دښمنه چې هرګـــــل په کانو ولي

دا خو مينه دبلبــــــل په کانو ولي

د احساس اوعقل سترګې دې ړندې دي

د پردو له پاره خـــپل په کانو ولـــي

کاشکې غوڅ دې شي مړوند کې دا لاسونه

دخپل بڼ ګلان دبــــــل په کانو ولي

انتقام د کيوناري مکنـــــاتڼ اخلي

چې ښايسته، ښکلی کابــــل په کانو ولي

تا خو تش په نوم پښتونـــــه پښتون ويشته

ماوی ته ګوندې مغـــــل په کانو ولي

چې دتا غوندې بې سرتيــټ نه کړ بل ته

دهغو دننګ ګوګـــــل په کانو ولي

د ښايست او پښتــــــني مينې قاتله

لوېتې، شملې، کاکـــل په کانو ولي

چې ځوريږي او کـــړيږي په وطن خپل

د زړه سواند مينـــــه نو تل په کانو ولي

چینه

دغم پټي مې په ښادي
دغرمو ګرمۍ وهلي
ددې دښتو له مزلونه
ستړی، ستړی ورته راغلم

❁❁❁❁

دچینې په غاړه ونه
اوس لغړه وه ولاړه
چاپېرې پاڼې وې تونږلي
ددیې هم وچا سېزلې

❁❁❁❁

ددې بوړې زخمي ونې
هغه شین سیوري به چېرته
بیا په سترګو وګورمه
بیا به چېرته ورته کښېنم

❁❁❁❁

چې چینې ته ورنږدې شوم
دچینې دسترګو اوښکې
په سرو وینو کې وې پټې
دچینې په غاړه ونه
اوس لغړه وه ولاړه

زړې

را زرغون چې شي چمن کې د ګل زړې

په اغزو مین یې پرې کړي په لـــور غړې

چې د مرګ سیورې په ژوند د هر چا وشـي

ترینه پاتې ارمانونه شي نیمګــــــــړې

سرو او تورو یې د چمن ګلونه یـــــــورل

ددې کلي خلک تول وه خوبــــــــه وړې

نور د زلفو په وزمو مځنــــګوي مینـــې

مونږ د ملا پورې تــــړلي داور پـــــړې

چې تور داغ یې د تاریخ په تندي کیښــــود

کاشکي نه وای دې وطن کې دا وګـــــړې

چې له ستورويې اميل جوړاوه تاتـــــه

دا رنځور زړګی مې خاورو کې اوس رغړي

چه څه وايي دوی يې نه کوي پخپلـــــه

دې تور مخو غولولي ډېر سپــــين زړي

داسې ژر، ژر مې دعمر شيبې درومـــې

لکه څڅکې د سيلاو مخې نيـــزه وړي

زړه مې تا سره شي پاتې بې زړه راشـــم

دا زما په مينې ستا مينې څه کـــړي؟

د زړه سواند پسې يوه اوښکه توی نه کړې

ژوندي شوي په ژړا دې کله مـــړي

ماته دې راوړلو اجل سترګو کې

نن دې چې ګورمه کجل سترګو کې

راته هر ګل هرې غوټۍ کې ښکارې

ستا د ښکلا مې دی منزل سترګو کې

دا نګو په اینه کې دي زه

وینمه هر وختې وربل سترګو کې

دا رنځور زړه مې نا علاج زخموته

غواړي اشنا له تا درمل سترګو کې

تسند ریزه دی ادا کړه ګلې

زه به دې ولیکم غزل سترګو کې

چې مې ارمان په زړه کې پاتې نه شي
څه راته ووايه يـــو څل سترګو کـــــــې
دا ټول جهان شي راتـــه مينـــه سنايست
ستا انتظار چې مې شي مل سترګو کې
شـــــه کليـــــوالـــه او ساده پښتنه
راســـره مـــه کـــوه نـــور چل سترګو کې
شي زولنې زما د خـــوارې مينې
دا ستـــــا د ښو مې هر ول سترګو کې
چې يې لـــه کورنه سرې کاندې ګورته
د زړه سوانــــــد ګرځي دا مزل سترګو کې

جلال آباد–روغتون

رنګې ساني..

بیګاه مې خوب کې بیا یو خوب ولیده

د نورو شپو له خـــــوبو

دا ډاروونکی و ډیـــــــــر

زمونږ د کلي یه بـــــــام

وي د کارغانو اتـــــــڼ

توری بد رنګې ښـــــیرې

وژني شکلا او مینـــــــه

شړي کوترې له بـــــــام

✿✿✿✿

بیګاه مې خوب کې بیا یو خوب ولیده

د نورو شپو له خوبـــــــو

دا بوږنوونکی و ډیـــــــر

ژبه ګونګی وه بیخـــــــي

بس د سندرو نغمـــــــو

ساندې راتلې مې غوږ تـــــــه

غونی مې زیږ شو ورتـــــــه

ستونی مې غریو ونیـــــــوه

✿✿✿✿

بیګاه مې خوب کې بیا یو خوب ولیده

د نورو شپو له خـــــوبو

دا غملرلی و ډیـــــــــــــر
دی سرو او تورو غمـــــــــو
دوارو خورلی یو ځـــــــای
زمونږ د زړونو غوښـــــــې
٭٭٭٭
بیګاه مې خوب کې بیا یو خوب ولیده
د نورو شپو له خوبـــــــو
دا اسکیرلی و ډیـــــــــر
هسک ته لوګي شول پورتـــــه
څو نامراده پیغلـــــــو
چیغې نارې وهلـــــــې
ای په ښایست مینـــــــو
ددې لونګو ځنګـــــــل
خدایزو چې اور اخیستـــــی
٭٭٭٭
بیګاه مې خوب کې بیایوخوب ولیده
د نورو شپوله خوبـــــــو
دا دردوونکی و ډیـــــــر
زمونږ د کلي مخکـــــــې
اوښکې او وینـــــې دواړه
ویالې، ویالې بهیـــــدې
ورته خندل به زمونـــــــږ
د ارمانونو قاتـــــــل

وږم

بیا په شاړې کوڅې راغلم

د اشنا د پښو پل مې

لاهماغسې تک سورو

د پرهر غونډې په وینو

✿✿✿

بیا په شاړې کوڅې راغلم

د کوڅو د دیوالونو

په اور سوي خړې لوټې

خوریني شوې وې په اوښکو

✿✿✿

بیا په شاړې کوڅې راغلم

د کوڅې نه لاتر اوسه

د سرو ویښتو وږم خیژي

د باروتو بوی جګیږي

د اوښکو ډیوې

که اغزي د ګل سنګلا ته خړ، خړ ګوري
ستا جفا زما وفا ته خړ، خړ ګوري

د ساقي نه چې د ک جام شو ورته پاتې
دا زاهد خپلې ریا ته خړ، خړ ګوري

ته خوښي پرې خپله لمانځې، زه غمونه
ستا خندا زما ژړا ته خړ، خړ ګوري

چې د کبر جام یې مونږ ورته نسکور کړ
هغه اوس ټولې دنیا ته خړ، خړ ګوري

تو کوي ورته تاریخ پر مخ تو کانې
د ملت قاتل هر چا ته خړ، خړ ګوري

چې د نور و له ګریوان یې سـر راووت

هم به نن هم به سبا ته خـر، خر ګوري

زماني يې چې نقاب کـړ له مـخ ليرې

ګناهګار ناصح ګناه ته خر، خر ګوري

چې زمونږ په سرو يې لوبې وكـړې

کله ما او کله تا ته خر، خر ګـوري

ستا په وینو یې لاسونه مینې سره کړل

يو اشنا به بل اشنا ته خر، خر ګوري

د جنت غوندې وطن يې چې دوزخ کړ

کله مخکې کله شا ته خر، خر ګوري

زره سواند بلې کړې د يوې د خپلواکۍ شمعې

پـه تيارو مين رڼا ته خر، خر ګوري

[illegible]

ځيني کلي او وطن ته کتي نشـــــي
ځوك د پلار نيکه مـدفن ته کتى نشـــي
چې خپل کور يې د بل چا په امـر وران کړ
دا بې پت اوس دې دښمن ته کتـى نشـي
تو کـوي پرې (ملالۍ) او (ناهيـــد) لاړې
هـر بې ننګه اوس پټمن ته کتى نشـــي
قتلـوي چې نن ښايست، مينه، هنر ځـوك
دوى به ګـل، بلبل، چمن ته کتى نشـــي
د قـدرت ليونو تول تېي، تېي کـــړ
د کـابل زخمي بدن ته کتى نشـــي
دا لندن او مسکـو دواړه تل ملتـــه!
تا اتل او تا سوبمن تـه کتى نشـــي
چې د نورو شو غــلام زمونږ قاتل شـو
د خــوارانو ځنکدن ته کتى نشـــي
چې بې قـدر رو ورته زړه داسې رنځور کړ
د زړه سواند به سپين کـفن ته کتى نشـــي

لاسونه

مينې ! دا ستا ددې دښمن لاســــونه
پرې کړي د ښکلي ګل د تن لاســــونه
پرخې ترې پوښتي چې دا چا غوڅ کړي ؟
تنکی ! غوټۍ ستا د بدن لاســــونه
اوس ښکلوي پردي لاسونه هــــر وخت
چا چې مات کړي د وطن لاســــونه
خيرات ذکات نه پرېږدي خوار غريب تــه
تا يې چې مچې کړه خيرن لاســــونه
چې د هنر , فرهنګ ګلونه سيــــزي
شل به شي دغه اهريمن لاســــونه
نشي نيولی اوس وزمې په غيز کــــې
زخمي , زخمي شول د چمن لاســــونه
و تخنولي ددي ستورو رنــــا
په زلفو ستا زدم ماخوستن لاســــونه
ژونده کومه مخه ښه در ســــره
جلګ کړل چې ما په څنګدن لاســــونه
چې د زړه سواند سلګۍ دې ونه ليــدې
نن يې نومه زده په کفن لاســــونه

د کابل ښې

د پښو مې دا تناکې اوس د ټول عمر پنـــــــــې دي
د وخت سندره نه اورې په غوږو ، مزلو اکنـــــــــې دی
سنا یه سرو ، سرو اننګو مې ترمې اوښکې څکه توی کړې
پردیس خوب کې مې لیدلې د کابل ښکلې منـــــــــې دي
د ملر وړانګې یې وچښې چې سهر وړپسې راشـــــــــې دي
پرتې پرخې [illegible] په اننګو ګلاب رنګې ، رنګـــــــــې دي
څوغوټۍ مې شوې له ستړګو هلته وړاندې پدې بڼ کـــــــــې
ماوی دا زموږ د کلي ، ښا پیری وارمه کنـــــــــې دي
څو بده نګو څوبې قدره وله غریبو حسن واخســـــــــت
خو وړ کړې یې زړه سوانده څو دانې ترخې چنـــــــــې دي(۱)

● د صنوبر کاکاجي بیت ته اشـــــــــاره

پښتور – شیرپاو روغتون

د ملي او علمي شخصيتونو په یاد:

هسك سرونه

زموږ د بڼ ګلونه بل وطن کې خاورې کیــــــــــــــــــــــــــزي

د پیغلو وربلونه بل وطن کې خاورې کیــــــــــــــــــــــــــزي

چې لمر او سپوږمۍ دواړه یې لیدو ته ځلیدلــــــــــــــــــــــــو

همدا ښایسته مخونه بل وطن خاورې کیــــــــــــــــــــــــــزي

چې خاوره د خپل کلي ورته ښکلې له رنجــــــــــــــــــــــــو وه

دا میني او دا زړونه بل وطن کې خاورې کیــــــــــــــــــــــــــزي

د پوهې ډیوې مړې شوې ، د ادب د پتنګانــــــــــــــــــــــــو

فکرونه ، قلمونه بل وطن کې خاورې کیــــــــــــــــــــــــــزي

وږمې یې وسېولې د تنکی غوټۍ په زړه کــــــــــــــــــــــې

نن دا خوازه غږونه بل وطن کې خاورې کیــــــــــــــــــــــــــزي

وطنه ! په تورتم مین نخا کړي له خوښۍ نـــــــــــه

چې ستا بل مشالونه بل وطن کې خاورې کیـــــــــــزي

هنر او تخیل یې د سایست تصویر ایستلـــــــــــو

ارمان چې دا لاسونه بل وطن کې خاورې کیـــــــــــزي

د خپل وطن نه لیرې د قاتل غلام دلاســــــــــــه

له ننګ جوړ بدنونه بل وطن کې خاورې کیـــــــــــزي

رقیب مو د خوښۍ سند رې وایي ورته ځکـــــــــــه

ملي لوړ ارمانونه بل وطن کې خاورې کیـــــــــــزي

وزمې یې ویښولی د تنکی غوټۍ په زړه کـــــــــــې

نن دا خوازه غزونه بل وطن کې خاورې کیـــــــــــزي

چې (سرو) او (تورو) دواړو ته زړه سوانده هیڅ تیت نه شول

اوس دغه هسك سرونه بل وطن کې خاورې کیـــــــــــزي

پە مرګي مې د هر ګل داسې غزل مـــــــري
لکه کله چې مين پە تور وربل مـــــــري
لتوي بە مې پە کومو خړو دښتـــــــو
د مزلونو ستړي ليرې لە منزل مـــــــري
د رقيب د پښو دوړې پرې پرتـــــــې دي
د ليمو نظر مې څکە ستا پە پل مـــــــري
اوښکې غسل د ښو لاندې پټ ورکـــــــړي
تورو سترګو کې د پيغلو اوس کجل مـــــري
ددې بڼ پيغلې غوټۍ شوې لە نظـــــــره
پانې، پانې شوې دا ټولې پە يو ځل مـــري
پريښتې يې جنازه وړي تر جنتـــــــــه
د وطن لپاره څوك چې پە مورچل مـــــري
چې د مينې، وينې، اوښکو بې قدري شـــوه
د زړګي ارمان مې مخکې لە اجل مـــــري
فيصلە ددغە وخت د بزرګ ګـــــــــوره
د لوټ شوي کور څښتن پر ځای د غل مـري
نە يې ځمکە نە يې سين مني اوس مـــــــړي
د ملت او د وطن د قاتل مل مـــــــري
ساندې مە بولە سندرې ورتە وايـــــــه
کە زړە سواند دې اشنا چيرې پە درشل مـري

جرگه

مېنې! ته چې جرګه وکړې اشنا ګرم شي
له وربل يې مرور ګل د شرمشم شي
ته به خپلو زلفو سر کېږدې ويده شې
دا غمونه ټول زما زړه ته ارم شي
که زوزاد يې يو د بل وينې توی نه کړي
ترې خوشاله به حوا او هم آدم شي
ددې خپل نرګس غاټول رنګونه هېر کا
وېر چې تم څوك دپردېوبه کلي چم شي
تور ديوان چې ښاپېرۍ کړي ترې پردېسي
څومره ترېخ څومره بد رنګ هله حرم شي
څه رازونه د ښايست به غېز کې پټ دي
د غوټۍ موسکا زخمي ګل ته ملهم شي
د زړه سواند ګناهګار زړه که و بخښې ته
خدايه ! څه به نو ستا کم په دې کرم شي؟

جلال اباد ـ روغتون

[illegible]

دا بدرنګ، پیکه وختونه، نه بدلیږي
که زمونږ د تقدیرونه، نه بدلیږي
د ګلونو امیلونه پیغلې غواړي
او س خو دلته موسمونه، نه بدلیږي
د بدلون په چل یې مونږ نه پوهیږو
په خوښی زمونږ غمونه، نه بدلیږي
غولوي سنا بندګان چې پاکه ربه!
ورته وایې نصیبونه، نه بدلیږي
که غوټۍ راته اتڼ وکړي بې کسې
د احساس ناسور زخمونه، نه بدلیږي
قلم مات شو، کتاب وسو، ډیوه مړه شوه
د تور مخو بد نیتونه، نه بدلیږي
چې یو بل ته یې وهي وړ باندې مینه
ددې ستوري ستړګکونه، نه بدلیږي
چې په وینو باندې وینې مینځل کیږي
زما هم دا شعرونه، نه بدلیږي
د ژوندون په چمن زمونږ د بد نصیبو
د مړګونو ګوزارونه، نه بدلیږي
تا خالونه، بنګړي خو خلې بدل کړل
د زړه سواند د زړه داغونه، نه بدلیږي

بیا په ښارې کوڅی راغلم

کوڅې ماته وژړله

ماکوڅې ته اوښکې توی کړې

٭٭٭

بیا په ښارې کوڅې راغلم

په دې لاړو او کوڅو کې

هره ورځ کرل بادونو

د تیرو اغزو تخمونه

٭٭٭

بیا په ښارې کوڅې راغلم

د مرګي سیوری لا خورو

د کوڅې په تندي باندې

بیله مانه دې کوڅې ته

هیڅ سر راښکاره نه کړ

تقدیر

اوښکو زما په ګریوانه لیکلــــــي
چې مې تقدیر په تندې څه لیکلــــي
له حیا سره دې انګې شو هســـــې
ما خواشنا در ته خوا ږه لیکلــــي
ستا د ښکلا ځوانځورونه دې مــــا
د ګل په پرخو په پاڼه لیکلــــي
د زړه په وینو دې زما قلمـــــه
د بدو ، بد د ښو دې ښه لیکلــــي
دا تش په نوم زاهد پرې څه پوهېـــږي
چې راته مینې څه په زړه لیکلــــي
سور وليد مه چې غزلې د شپـــې
تا ته په نم مې د ليمه ليکلــــي
د مجبورۍ نه مو خپل ښ پرېښــــوده
ګل او غوټۍ دغه چې تــــله لیکلــــي
ترخو وختو مې د زړګي دپاســــه
د غم په ګوتو ډېر ترخه لیکلــــي
دا ډېر غمونه په زخمو د وطـــــن
څه ورته (تور) څه ورته (سره) لیکلي
دا ستا جفا زما وفا وګـــــوره
زما هر سم ته تا کاږه لیکلــــي
دا نور خو پرېږده په دفتر کې پښتـــو
ګله به تا خپل پښتانه لیکلــــي
زړه سواند دې (هو) چېرې وا نه ورېدله
چا دې په ژبه در ته (نه) لیکلــــي

کیسې

د غمو تورې شپې دې کله ځي کله راځـــي
ژونده ستا ترخې شیبې دې کله ځي کله راځي
زړګیه! راته مینې ، تلوسې قتلـــــوي دواړه
خه قاتلې وسوسې دې کله ځي کله راځـــي
خوښي راځنې یوسي او دردونه راتـــه راوړي
د وختونو حادثې دې کله ځي کله راځـــي
چې خړ ، خړ ورته راګوري د پردیو غلامانـــــو
شاړې کړي دا کوڅې دې کله ځي کله راځـــي
د پیغلو وربلونه د زلمو شملې سوزیـــــــــزي
د اورونو سرې لمبې دې کله ځي کله راځـــي
د زړونو دا کعبې مو ورانوي دا ریا کارچـــــې
ربه ! لاس کې یې تسپې دې کله ځي کله راځي
د زړه سواند د زړه زخمونه څوروي او یخـــوي
د څوانۍ د وخت کیسې دې کله ځي کله راځي

غم نسیم

چې دا ستا له ښکلي ، ښکلي نظر پرېوځم
د غمونو د سکروټو په غر پرېوځم
لکه پرخه ترې اغزي مې کاندي پورته
په هر ګل باندې چې ګله سحر پرېوځم
ستا یادونه کړم د اوښکو دیوې بلې
تورو شپو کې چې د غم پر بستر پرېوځم
وایم چېرې به دې ښرنګ د ګونګرو واورم
د ګودر په غاړه زړه مانړه ګر پرېوځم
دا سجدې تېدیه زړه له چانه نه کړې
خدای دې نه کړي چې د هر چا په دړ پرېوځم
سترې ، سترې او بدرنګ خوبونه ګورم
چې د یار له غېږې لېرې بهر پرېوځم
د زړه سواند نه دې بیا مړک خبردي ښوند واخلي
خویوځل دې ستا د زلفو پر سر پرېوځم
جلال اباد ـ روغون

د زړه‌ی نغمې

لارې د کوچانو د ایلبند په لور چې کــــــېږي شي
یوځای سره ځي ښایسته بد رنګې ګــډېږي ودې شي
مونږ خو شپه او ورځ پرې سترې ، سترې دامزلونه کړو
ګنې د غمو به دا اغزنې لارې لنډې شــــــــــي
راشي دا (رمې) د وسوسو او اندیښنو ټولــــــــي
پاتې شي اوزدې مې د زړګی غولي کې پنډې شـــي
نن چې د جنت او د دوزخ خبرې کړي راتـــــــه
ماته یې رایادې د پرون ورځې نو بدې شـــــــي
سیورې ته یې نه توروې سترګې ښایېری خپلـــــــې
دا د مهو ونې به زمونږه د باغ شنډې شــــــــي
لوبه چې د جنګ زمونږ په ملك کې توده ساتي څوك
وخته ددې روس غونډې به دوی هم ونډې،ونـډې شي
پټ مې د ملت له قاتل ، غوږ کې راته ووایــــــه
څومره به دغم شپې دي وطن کې نورې ځنډې شي؟
دا چې مین زړونه او ښکلا مونږه ته وژنـــــي اوس
دا تورې ځیرې به هم یو وخت خدایږو بربنډې شـي
ستا د غزل ناوې به زړه سوانده ورته ناځې بیــــا
بیرته به وزمې ، نغمې تالا بن کې راغونډې شـــي

لواړګی . پښتونخوا

زما د مینې به کتاب شي خاورې , خــــاورې

د اننګو که ستا ګلاب شي خاورې , خـــاورې

که ساقي پرې پخسوي دا وچې شونـــــدې

دا ډک جام دې د شراب شي خاورې , خاورې

د نغمو قاتل يې مات کاندي په تيــــــــزو

توټې , توټې رباب شي خاورې , خـــاورې

هديرې کې د زړګي به مې يو وختـــــــــې

د اشنا دا تريخ ځواب شي خاورې , خـــاورې

خدايه ! ګونګه د ناپوه واعظ کړې ژبـــــه

د وبال پر ځای ثواب شي خاورې , خـــاورې

د اغزيو که واکمني وې پرې همداســـــې

هر يو ګل به په عذاب شي خاورې , خـــاورې

د زړه سواند مینه به ورکه کانـــــدې لاره

ستا د وريځو که محراب شي خاورې, خاورې

مراندې

سور سالو دې په ما خور کړه چې ساړه دي

د احساس مراندې مې غوټۍ په چـــاړه دي

د خوښۍ سوال مې هیڅ نه کړي ارمـــانونه

په غمو نو او دردو باندې مـــــــاړه دي

په یو سات کې مرور بل کې پخلا شـــــــي

پرښتو غوندې سپـيـخلـــــــي دا واړه دي

پکې نښې د وفا او مینــې نشتــــــــــــه

دا لوظونه دي اشنا هغــــــــــه زاړه دي

وخت یې داسې پرهرونه مـیلمانه کــــړل

د زړه سواند د زړګي وینې یـې خواړه دي

جلال اباد - روغتون

د وطن په یاد

چې څواني او خوږ وطن مې را په یاد شـــي
له پردیس زړګي نه پورته مې فریاد شـــي
چې وږمې دا ستا د زلفو دلتـــــــــه راوړي
کاشکې پیښ راباندې دغسې یو باد شـــي
خدایه ماتې د غمونو پنجرې کــــــړې
چې طوطي می د احساس ترینه ازاد شـــي
نه پوهیږم دا به څرنګه ښیـــــــــــې وي
رانه هیر مې چې زخمونه د هیواد شـــي
خوبه وړي پښتانه چې پرې راویښ شـــي
داسې غږ به چیرې پورته له شمشاد شـــي؟
چې د سرو لښکرو ماتې خوب کې ګـــورم
دا څپه ، څپه ارمان مې بیرته ښاد شـــي
ویر ماتم چې راولي زمونږه کور تـــــــه
دادوست په نوم غلیم مو دې برباد شـــي
مینه سیورې پرې د پیغلو د وربل کـــــړي
چې په خوی څوک د مجنون او د فرهاد شي
چې غوټۍ وایي سندرې ګلان ناڅـــــــي
کلی چم دې زمونږ ټول داسې اباد شـــي
دا تیارې او تورتمونه هله درومـــــــــي
که زړه سوانده ستورې ټول په اتحاد شـــي

برلین . المان

د لونګ خانګې

چې د پیغلو نه مات شوي پرې منګي دي
دا چیني زمونږ د کلي د تنګي دي
پریکوي پرې د لونګو تنګې خانګې
د ښایست د قاتل لاس کې تبرګي دي
خندګه خړ ، خړ اوس راګوري دې چمن ته
چې غلا کړی یې د ګلانو ترې نیالګي دي
نور ځي مخکې مونږه شاته بیرته درومو
پر مونږ کړي دا کانې تل پرنګي دي
د ښکلا او رڼا زړونه ترې خپه دي
چا غوټۍ ، پیوې وهلي په لرګي دي؟
د اغزیو ورباندې ځکه واکمني شوه
دا سنایسته ګلان په خپلو کې جنګي دي
چې زخمونه مې د زړه نه پریږدي خوب ته
دا خو ستا د ښکلي مخ سره اننګي دي
هر یو درد او هر یو غم به مې یتیم شي
دا وړې ، وړې سلګۍ مې د مرګي دي
د غوټۍ او د ګل زړه نه سوي بڼ کې
پورته شوي د وږمو پرځای لوګي دي
پکې ستا د جفا نښې ښکاره کیږي
کوم داغونه د زړه سواند چې په زړګي دي

د اوښکو پرخې

پر سکروټو دې پرتې د اوښکو پرخې
څکه شوې لمبې ، لمبې د اوښکو پرخې

دې تالا ، تالا چمن کې يې اوباسي
څه سرې ، سرې توبې د اوښکو پرخې

که موسکا دا ستا د شونډو ښکله نکړي
نه مني دا ستا وعدې د اوښکو پرخې

غړېوې يې دا بدرنګ تيره اغزي اوس
چې کړې ډکې دا پيالې د اوښکو پرخې

نن خو ستا سرو انګو کړلې پرې ماتې
سبا نيسي مې روژې د اوښکو پرخې

د لمر د پلوشو به سرې ډولۍ کې
چېرته وړي به دا وږمې د اوښکو پرخې

دوزخې به چې رقيبه تا بللې
کړې جنت کې مې سجدې د اوښکو پرخې

د اشنا د وربل ګل ته څوږې مينې
په بڼو زما ساتې د اوښکو پرخې

پريمنځې زړه سوانده ستا د ارمانونو
رنګې شوې هديرې د اوښکو پرخې

(٦) پراګ

د یو پردیس (بلبل) او یوې پردیسې (بلبلې) د زړه اواز :

خوږې

دي پرتې مو پر مخونو خــــړې دوړې
د اوزدو سترو مزلونو خـــــړې دوړې
خدایزده وي به ددې کومو سپیرو دښتو ؟
وړو راوړو په ګریوانونو خـــړې دوړې
د وطن نه د پردیسو ډیرو نـــــاوو
وړې تورو , وربلونو خـــړې دوړې
بوړبکی د اوسیلیو مې هدیـــــروکې
کړلې پورته له قبرونو خـــړې دوړې
په کوڅوکې ویښې کړي دي له خوب نه
نیمه شپه مونږ په ګامونو خـړې دوړې
له بمو سره له ځمکې نه شي پـــورته
راپریوځي پر بامونو خـــړې دوړې
د کابل د ښاپیریو , ښاییریو پیغلـــــو
ښکلوي اوس شنه خالونه خـړې دوړې
ددرملو پرځای ځنګه د بیوزلـــــو
راوریږي پر زخمونو خـــړې دوړې
په پردي وطن کې یې ګـورم ورته ژاړم
ستا د زلفو په سرونو خــــړې دوړې
قاتلانو مو د ژوند چمن تـــــه راوړې
د جنګونو او مرګونو خـــړې دوړې
هر سهار چې پریمنځلو رنو پـرخـــو
نن پریوتې پر ګلونو خـــړې دوړې
کله , کله چې له لیرې ورته ځیر شـم
راته ښکاري مې په غرونو خـړې دوړې
اړولي دي مرګې پرې ځومـــره ډیری
دزړه سواند په ارمانونو خـــړې دوړې

جلال آباد ـ روغتون

پردیسوته

لیرې ,لیرې له کورونو
مساپرو خویندو ورونو
چور مو جوړ دی په ګلونو

لیرې ,لیرې له کورونو
مسابرو خویندو ورونو
تاسو هم لرل کورونه
ښکلي ,ښکلي چمنونه
درنه واخستل جنګونو

لیرې ,لیرې له کورونو
مساپرو خویندو ورونو
ستاسو کور او په چمن کې
په ښایسه ښکلي وطن کې
اړولي دي مرګونو

پېيي چې هم خلا لري، هم ښکلا لري، هم بقالري او هم دوام.

شاعري د موضوع او شکل يو موزون ترکيب دی، محتوی او بڼه په شعر کښې د رخت دتنستې او بودې او د ګل د رنګ او بوی غوندې او بدون او پيوستون سره لري.

"شعر د ژوند له پاره که شعر د خوند له پاره" دا خبره بې معنی شوی ده بلکه شعر يو خوند دی چې ژوند وړاندې کوي، شعر يو قيمتي لوښی دی چې د ټولنو د ژوند متاع پکښې وړاندې کېږي او د ټولنې عکس او انځور وړاندې کوي يا هغه د جم جام دی چې د ټولنې د ژوند او د کړو وړو ټول فلم پکښې ښکارېږي او ټول ژوند يې پکښې ثبتېږي.

{٢}

د ملتونو په عادی ژوند کښې پېښې روانې وي، د ژبې الفاظ او لغتونه په خولو کښې وي، شعر د خپل تخيل په انبيق کښې دا پېښې او دا لفظونه اچوي، د تاکلي وخت په تېرېدو سره يې تقطيروي او رونوي خو په غير عادي حالاتو کښې چې د ژوند او لفظونو بدلونونه ګړندي شي د شعر د هنري کولو عمليه وروسته پاتې شي خود وخت په تېرېدو، پسې ورسېږي او د دواړواندول او تناسب برابر شي.

زمونږ شل کاله وړاندې غميزه يوه نا څاپي ټکه وه، يوه نا څاپي پېښه وه چې د ګران هېواد په ښکلي پسرلي کښې د ګلونو او خوندونو په وطن نازله شوه، پردو دښمنانو زمونږ د خپلو نا دانانو په مرسته زمونږ تاريخي ملت دې اورته ور ټېل واهه، لنبې ژبغراندې شوې، تاندې- تاندې غوټۍ او ګلونه پکښې وسوځېدل، هر څه پکښې لنبه- لنبه اوايره- ايره شول او دادي تر اوسه لا دا لنبې ژبغراندې دي او وطن د دې اور په غرغرو کښې سوځېږي.

د هېواد بادرده او با درکه شاعرانو د دې حالاتو عکاسي وکړه، په لومړیو وختونو کښې دا عکاسي بربنډه، شعاري او په ډکه خوله وه خو ورو- ورو د پېښو د ترسیم له پاره سمبولونه جوړشول، کنایې او استعارې ورته وټاکلې شوې، ادبي پیرایې او بڼې ورکړې شوې او د دې زیږو، ترخو، ویروونکو، ویرانوو نکو او دردوونکو حالاتو ادبي، هنري او نرم او مهین تصویرونه وایستل شول او د وخت شعر د حالاتو انځورګر شو او د موضوع او بڼې، محتوی او هنراندول یې وساته او په دې توګه ادب د واقعاتو او پېښو هنري عکاس شو او د زمانو اوږدو ته یې د خپل وخت د نمایندګۍ سند وړاندې کړ.

{۳}

ښاغلی زړه سواند شینواری له همدې شاعرانو نه دی چې د شل کلیزې غمیزې ټولې پېښې یې په پوره ملي رسالت او په پوره هنري ځواك او قوت انځور کړې او په دې توګه یې د دې پېښو هنري او ادبي تاریخ جوړ کړی دی.

دی د مقاومت له داسې شاعرانو نه دی چې په دې ټوله شل کلنه دوره کښې لاس ترزنی کښېنناست، مقاومت یې وکړ او له درنو او وژونکو پېښو سره مقابله.

دهٔ د هېواد غمېزه په پوست اورګ حس کړه، دوحشت د ژبغراند اور لنبې یې پوره شل کاله پر وطن وګرځېدې چې د هېواد ډېرې مادي او معنوي شتمنۍ یې ورسره ونغړلې، تر دې چې د ده پر کور هم روسي وحشي الوتکو شوم سیورۍ وکړ او له کورنه یې لوګي، اسویلي او زګیروي پورته کړل، همدغسې د اقتدار د لېونیو جګړو بې سره او رونو د ده د خپلو قلمي آثارو په ګډون د دهٔ ټوله معنوي شتمنی او کتابتون ایره- ایره کړل خودی بیا هم اراده له لاسه نه

ورکوي هر څه په غرېدلو سترګو ګوري، هنري تصويرونه يې باسي او ادبي انځورونه:

ډېـــرې اوښکــې مـې پرې توی کړې خوږمرنه شو
چــې اخيستــی دلــونګــو ځــنګــل اورؤ

چــې سندرې يې پــه ســانــدو کړې بدلــې
دومـــره پـــوه شوم يو يې سور اوبـل يــې تورؤ

پــه کــوڅــو کښــې اوس تــوتې- توتې پراته دي
چــې پــه لېچــو کښې د کــومــو بنګړو شورؤ

تاسې وګورئ دې دريو بيتونو د دې شل کلنې غميزې هراړخيزانځور په څنګه خوږه، هنري او عاطفي ژبه وړاندې کړی او دملت پر مادي او معنوي هستی يې د سره او تور دښمن شندې څنګه ادبي کړې او ابدي کړې دي.

د ښاغلي زړه سواند شل کلنه شاعري د واقعيتونو انځورونکې شاعري ده، ديوه باوجدان او با ضميره انسان غږ دی، د يوه واقعي او رښتيني افغان چيغه ده او ديوه ويښ او هرڅه ليدونکي پښتون آهونه.

هسې خو عاطفه او احساس د ښاغلي زړه سواند په ضمير او خمير کښې اخښلي دي، د ده ليکوالي د همدې عاطفې او احساس زېږنده ده، ماله ده سره اووه دېرش کاله وړاندې هغه وخت و پېژندل چې د پوهنې وزارت په "پوهنه" مجله کښې مهتمم مقرر شوم، دی هغه وخت د عسکري پوهنتون زده کړی ؤ خو ذوق او احساس يې ليکوالی ته مخه ګرځولې وه، دهٔ بهٔ هغه وخت خوږې او د ملي

دردونو انځوروونکې کیسې لیکلې چې په "پوهنه" او نورو خپرونو کښې به راتلې، زما اوده د دوستۍ او مینې تړون له همهغه ځایه وشو، په "پوهنه" کښې د ادب په مهین، رنګین او وریښمین مزي سره و تړل شوو او دا مزی نه یوازې دا چې د زمانې تاړا کونوسست نه کړای شو بلکه لایې متین او مرغلین کړ او زما اوزړه سواند زړونه یې لا سره لنډ او نژدې کړل.

ځینې نومونه معکوس راوزي خو د زړه سواند نوم لکه څنګه چې زړه سواند دی همداسې زړه سواند دی، د ده لیکوالي او شاعري له هماغه لومړي سره له زړه سواندی او خوا خوږی ډکه وه او په شل کلنه غمیزه کښې چې ملی دردونه زیات شول ورسره د ده د زړه ټکانونه هم زیات شول او څرنګه چې زړه د غوښې د ی نو دې درنور درنو دردونو د ده زړه هم کاوا که او بېواکه کړ او د زړه ناروغي یې وربېښه کړه:

د ملت د وطـن غـم مې زړه رنځـور کړ
مـجـبـوری نـه دویـم کور زما روغتون شو

د زړه له ناروغی سره د زړه سواند صاحب شاعري نوره هم عاطفي او درد‌وونکې شوه، ور سره خوږه او تر پخوا زیاته ژوره او هنري. لوی خدای دې ده ته بشپړه روغتیا ورکړي او ګران هېواد دې آرام او دودانی په لور روان کړي چې بیا د ده له شاعری نه دزګېرویو او ساندو پر ځای د وطن د خوښی او ودانی ترانې واورو او د ده د زړه داغونه د هیلو په غوړیدلو ګلونو بدل شي:

تـــا خالونه، بنګرې څو ځلې بدل کړل
د زړه سـواند د زړه داغونه نه بدلیږي

ما د "تناکې" ډېر بیتونه او حتی بشپړ شعرونه په نخښه کړي وو چې د دهٔ پېښو ته دقت او بیا د هغو د انځور هنري قوت پکښې وښیم خو دومره زیات وو چې د نیم کتاب را تکراروول یې غوښتل نو ځکه ترې تېرېږم او په انتخاب کښې انتخاب نه کوم. تاسې خواږهٔ لوستونکي یې په خپله ولولئ باوری یم چې را سره وبه یې منئ چې ښاغلی زړه سواند له خپل سپېڅلي دین، ګران او وران وطن او اتل خو سرګردان ملت سره څومره مینه لری او څنګه یې په غمونو او دردونو کښې دشمعې په شان سوځېږي خو پر خپل هېواد د تیارو وزرې خپرېدو ته نه پرېږدي.

زهٔ دلته له خپلو ټولو انتخابي بیتونونه په یوه بیت بسنه کوم:

د احساس خاوند یــې اوري ورته ژاړي
زګـیــروي خیــژي د وطن له هراندامه

دهٔ د وطن د دې هر اندام زګیروي راغبرګ کړي، د خپلو هېوادوالو غوږونو ته یې رسوي، تاریخ ته یې د هنر په ژبه سپاري، سبا ته یې د یوه لوی ویر د نخښو په توګه پرېږدي او د انسانیت د ضمیر په کتاب کښې یې خوندي ګول غواړي.

نورنو تاسې په خدای سپارم او د تناکو په خوند او په دقت لوستلو ته موراېولم او زړه سواند صاحب ته یو ځل بیا د لوی خدای له لوی در بارنه بشپړه روغتیا غواړم.

په مینه
حبیب الله رفیع
حیات آباد، پښتونخوا
۱۳۷۷/۸/۱۳

حبیب الله زړه سواند شینواری

PROPERTY OF
ARIC
Established
1989

ټاکي

د

حبیب الله زره سواند شینواری

(٦)

شعري مجموعه

دلیکلو نیټه

۱۳۷۵-۱۳۷۷

1996-1997

دکتاب نوم: **تنباکي**

وېناوال: زړه سواند شينواري

کمپوزر: **يوسفزي کمپيوټر سنټر جلال آباد، افغانستان**

دکمپيوټر سمبالوونکی: عبدالحليم (مهر) يوسفزی

مرستيال کمپوزر: عبدالحبيب (مهر) يوسفزی

دپشتی طرحه: *عبدالحی (صاحبزاده)*

شمېر: **(۵۰۰) ټوکه**

خپروونکی: دانش کتاب پلورنځی قصه خوانی پېښور

دچاپ کال: ۱۳۷۷ - 1998

اهدا

افغان ، غازي ، اتل ملت او
ګران ، زخمي وطن او هغو
قدرمنو خواخوږو ته چې زما د
رنځور زړه د زخمونو وينې يې په
خپلو اوښکو پرېمنځلې .

بسم الله الرحمن الرحيم

چې خالق د ټول عالم او ټول جهان دی
ګناهګاره زړه ګیه! خدای ډېر مهربان دی
"چې جهان یې خدای له عشقه پیدا کړی"
امتي ښه دي زړه سواند د دې جانان دی

خوښي نشته ده زړه ګیه نوره تا کې
چې غمو در باندې جوړې کړې تماکې
ګوندې روغ مې دا رنځور زړه شي جانانه!
تا یې وینې کړې په خپلو اوښکو پاکې

سریزه

{۱}

زما د خواږهٔ دوست زړه سواند صاحب تنهاکي مې مخې ته پرتې دي، د ګران هېواد د شل کلن تنهاکي- تنهاکي ژوند کيسې راته کوي، په خوږه ژبه، په شاعرانه ژبه، په پسته ژبه او په مهينه ژبه.

ماته دا شعرونه داسې ښکاره شي لکه په نمرودي اور کښې ابراهيمي ګلونه، لکه د فيلبانانو په بريدونو کښې د توتکيو خوږې چيغې او لکه د انګريزي توپونو په نا تار کښې د ملالې اغيزمنې لندۍ.

شاعري مصوري ده، انځورګري ده، عکاسي ده او د لفظونو سحر ګري او جادوګري. سحرګري او جادوګري مې ځکه ورته ووې چې انځورګري او عکاسي يوازې د "ظاهر" عکس اخلي او برسېرن عکس اخلي خو د شعر توري هر څه انځوروني شي، پټ او ښکاره، مکنونات او تصورات، د پردې مخ او شا ټول پکښې انځور کېږي، ټول پکښې رانغښتل کېږي او ټول پکښې را وړل کېږي نو ځکه د شعر عکاسي، د شعر انځورګري ډېره بشپړه، ډېره رنګينه، ډېره مهينه او ډېره حسينه ده.

هو! شاعر د ژبې توري او لفظونه را اخلي، توږي يې، صيقل کوي يې، روڼوي يې او بيايې د شعر په رنګين مزي کښې داسې سره